

GLASHISTORISCH TIJDSCHRIFT

DE OUDE FLESCH ☐

40e JAARGANG
4e KWARTAAL 2019

LOSSE NUMMERS € 10,-

NUMMER 159
ISSN 1383-30

Sinds 1897
een betrokken partner

ZEKER IN VERPAKKINGEN

*Bij Dijkstra Vereenigde vindt u altijd de
gewenste verpakking!*

Dit kan een standaard of een gepersona-
liseerde fles of pot zijn en voorzien van de
juiste sluiting.

Wenst u het glazen model meer "added value"
te geven? Dijkstra Vereenigde informeert u
graag over de verschillende decoratiemogelijk-
heden en verzorgt voor u het totale proces.

Dijkstra Vereenigde is een vooraanstaande
leverancier in de Benelux markt en levert
een groot assortiment verpakkingen aan de
voedings- en drankenindustrie, de farmacie en
de cosmetica industrie.

**dijkstra
verenigde**

E. verpakkingsglas@dijkstra.net
Pascallaan 9 | 8218 NJ Lelystad | T. 0320 266 181

www.dijkstra.net

**Het Nationaal
Glasmuseum Leerdam**

**Brengt glas tot leven
in museum en glasblazerij!**

Museum

Het museum bevindt zich in twee statige, sfeer-
volle villa's aan het riviertje de Linge in Leerdam.
In wisselende tentoonstellingen is historisch glas,
hedendaagse kunst en design te zien.

Bij de vaste collectie, die permanent te bekijken
is, ligt de nadruk op 20de- en 21ste eeuwse topstuk-
ken zoals het bekende Gildedglas van A.D. Copier.

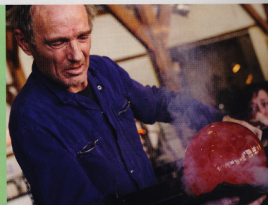
De Copierbrug in het museum © Ben Deiman

Glasblazerij

De glasblazerij van het Nationaal
Glasmuseum Leerdam ligt in het oude centrum
van Leerdam. Vanaf de tribune is te zien hoe de
glasblazers heet, vloeibaar glas omtoveren tot
de prachtigste (kunst)voorwerpen.

Glasblazer Henk Verweij © Ben Deiman

**Nationaal
Glasmuseum**

Glasmuseum
Lingedijk 28-30
4142 LD Leerdam

Glasblazerij
Zuidwal in het centrum
4141 BE Leerdam

nationaalglasmuseum.nl

Bezoek het **Nationaal Jenevermuseum**,
een levende **19de-eeuwse stokerij** in
hartje Hasselt.

WWW.JENEVERMUSEUM.BE

Nationaal Jenevermuseum | Witte Nonnenstraat 19 | 3500 Hasselt

Nog geen half jaar na een interview met Peter Vermeulen in DE TELEGRAAF van 13 januari 1979 waarin hij een oproep richtte aan belangstellenden in oude flessen om contact met hem op te nemen, was de verzamelvereniging DE OUDE FLESCH een feit met Peter als voorzitter en drijvende kracht. Hij zou die functie dertig jaar lang bekleden en in die tijd zijn passie en kennis delen middels een groot aantal artikelen.

Oorspronkelijk een betrekkelijk kleine club van bevlogen en vaak persoonlijk bevriende leden, groeide de vereniging uit tot een internationaal gewaardeerd gezelschap en een vraagbaak voor de historie van de glazen fles, de al meer dan 2000 jaar dagelijkse begeleider van ons menselijk reilen en zeilen en aanleiding tot vele verhalen en wetenswaardigheden.

In dit speciale nummer van wat tegenwoordig het GLASHISTORISCH TIJDSCHRIFT heet kijken we op de afgelopen veertig jaar terug, onder andere middels enkele foto's van activiteiten en bijeenkomsten.

Het oorspronkelijk CLUBBLAD DE OUDE FLESCH geheten kwartaalblad heeft onder verschillende redacteuren in de loop der jaren een schat van historische gegevens opgeleverd.

Het bezwaar van tijdschriftartikelen is dat ze, anders dan boeken, vrijwel nergens geregistreerd worden. Daarom vindt U in deze bijlage een zo compleet mogelijke index, zowel uit de 'zwart-wit'periode (de eerste 30 jaar) als van de tijd daarna. Verder is, sinds het blad in kleur en gedrukt op mooi papier uitkomt, zowel in binnen- als buitenland belangstelling om artikelen over te nemen. Ook daarvan behelst deze bijlage een overzicht. We mogen best trots wezen op ons tijdschrift!

Maar eerst en vooral is dit een blad voor de leden.

Daarom hebben we gevraagd om foto's en korte teksten in te zenden van flessen of andere glasobjecten waaraan een bijzondere betekenis of herinnering kleeft. Ik vind het een boeiend, verrassend en soms zelfs ontroerend geheel geworden en hoop dat U er net zo over zult denken.

Johan Soetens

Oude Hollandse jeneverflessen vind je overal ter wereld

Je staat wel even raar te kijken als je hoort dat de meeste oude Nederlandse drankflessen in Afrika, Australië, Nieuw Zeeland of Amerika gevonden worden.

Dit vertelt de heer P. Vermeulen uit Ravenstein. En hij kan het weten want hij verzamelt al jaren oude flessen en hij heeft er inmiddels een grote collectie van.

„Het is een gekke hobby. Ik ben ermee begonnen toen ik in Suriname woonde”, aldus de heer Vermeulen. „Op de plantages werden regelmatig jeneverflessen gevonden. Ik heb er eens een paar gekocht en ben me er toen in gaan verdiepen. Nu correspondeer ik met mensen uit alle delen van de wereld. De oudste fles die ik heb dateert van ongeveer 1700. Deze fles heeft nog niet de vorm van de thans bekende jeneverfles. De originele vorm (rond 1775 ontstaan) is vierkant, met brede schouders en naar onderen taps toelopend. De kleur is veelal olijfgroen”.

Als medicijn

„Het is niet verwonderlijk dat je in bijna alle delen van de wereld oude jeneverflessen aantreft. Vroeger werd deze drank overal verkocht, in sommige landen zelfs als medicijn!”

In Nederland zelf werd de jenever in de vorige eeuw hoofdzakelijk in vaatjes aan de man gebracht. De klanten konden de drank per liter bij de winkelier en soms ook rechtstreeks bij de fabriek kopen. Door deze „losse” jeneververkoop zijn in Nederland relatief weinig

flessen te vinden. De av. sen. Henkes gebruikte daarvoor zelfs eigen schepen!”

De heer Vermeulen heeft flessen waarop in reliëf, of in een glaszegel op de schouders, de namen staan van reeds lang vergeten fabrieken. En sommige van deze flessen dragen zelfs nog een etiket. Op dit etiket is vaak duidelijk af te lezen uit welk jaar de fles stamt.

„Vroeger kregen fabrieken kroontjes of medailles voor de beste jenever van dat jaar. En die kroontjes of medailles werden met jaartal op het etiket vermeld. Mijn verzameling flessen loopt tot 1908”, zegt Vermeulen. „In die tijd werd de flessenmachine uitgevonden.

Als er geen naam of zegel op de fles zit is het moeilijk om erachter te komen van welk jaar hij is. Je kunt dan de ouderdom toch nog aardig nauwkeurig schatten aan de hand van o.a. de soort van „littekens” onder de bodem, de kwaliteit en soort van het gebruikte glas, de vorm van de hals, de gebruikte techniek van het afsluiten van de fles, het al dan niet aanwezig zijn van malnaden enzovoort”.

De heer Vermeulen noemt zijn hobby de schatgraverij van de jaren zeventig. „In Amerika is het een geweldige hiethebbertij in opkomst. Het verzamelen van flessen is daar momenteel de 3e hobby. Er zijn nu zo'n twee miljoen verzamelaars, verdeeld over 800 clubs.

Lezen over oude flessen

Bij de boekwinkels van De Slegte vindt u op het ogenblik twee boeken op het gebied van oude flessen. Het een heet „American bottle” en kost ± f 13,—, het andere heet „The book of bottle collecting” en kost ook ± f 13,—

Wie regelmatig op de hoogte wil worden gehouden over oude drankflessen kan zich abonneren op het Amerikaanse tijdschrift „Old Bottle Magazine”. Het tijdschrift verschijnt maandelijks en u vindt er naast boeiende artikelen ook pagina's vol met kleine advertenties in. Advertenties waarin oude en nieuwe flessen te koop worden aangeboden, oude flessen worden gevraagd en advertenties waarin ruilbeurzen, shows en dergelijke worden aangekondigd.

(Old Bottle Magazine, Maverick Publications, P.O. Box 243, Oregon 97701, U.S.).

In Amerika vindt men soms nog hele kelders vol oude flessen. Er worden ook verschillende tijdschriften uitgegeven. Het Amerikaanse blad „Old Bottle Magazine” is internationaal het bekendst. In dit tijdschrift lees ik steeds weer een heleboel over mijn hobby.

Via dit tijdschrift kom ik ook aan adressen. Laatst stond er een advertentie in van een Nederlandse flessenverzamelaar. Ik heb natuurlijk onmiddellijk contact met hem opgenomen en ik ga binnenkort naar hem toe. In Nederland vind je jammer genoeg niets op het gebied van oude flessen. Zo nu en dan kom ik in een boekwin-

kel een Amerikaans boek op dit gebied tegen.

Ik hoop dat iedereen die dit artikel leest en belangstelling heeft voor deze hobby, of er iets over weet, contact met mij opneemt. Er zullen in ons eigen land toch wel mensen zijn die oude flessen verzamelen en er eens met een andere verzamelaar over willen praten”.

Voor wie contact met de heer P. Vermeulen wil opnemen, hier het adres: R. van Valkenburgstraat 11, Ravenstein.

Het artikel in DE TELEGRAAF van zaterdag 13 januari 1979 (niet in originele lay-out) dat de aanzet werd tot oprichting van

DE OUDE FLESCH

Oprichting Verzamelaarsclub „De oude flesch”

Het artikel „Oude Hollandse jeneverflessen vind je overal ter wereld” in de Telegraaf van begin januari 1979, waarin de heer P.A.R. Vermeulen uit Ravenstein vertelde over zijn hobby het verzamelen van oude flessen, is voor velen aanleiding geweest om contact met hem te zoeken.

Deze contacten resulteerden woensdag 6 juni j.l. in de oprichting van de Verzamelaarsclub „De oude flesch”. De oprichtingsvergadering, waarbij een vijftiental leden aanwezig was, vond plaats bij Bols te Nieuw-Vennep.

Na een rondleiding door het bedrijf en een gezellig samenzijn in de Bolsbar, gingen de leden met een speciaal voor deze gelegenheid gebottelde kruik jenever huiswaarts.

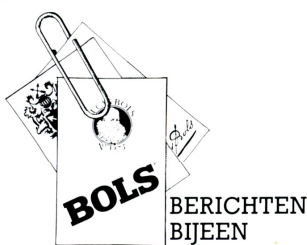
Verzamelaars van oude flessen en kruiden, die geïnteresseerd zijn in deze club kunnen contact opnemen met het secretariaat: Mevrouw C.H. ten Dam-Moleenaar, Boekweitkamp 10, 8051 ZN Hattem.

De leden van de verzamelclub „De oude flesch” bijeen in het Bolsmuseum. Zij worden geflankeerd door gastheer M.A. Strumphler en gastvrouw Annemieke van der Steen (Public Relations).

Uit de archieven van de 'Bols Berichten' diepte Ton Vermeulen voor ons de artikelen op die melding maakten van de oprichting van 'De Oude Flesch' in 1979 alsmede die van het eerste lustrum in 1984.

Joke Andringa en Klaas Prins herkenden een aantal van de deelnemers aan die bijeenkomsten zoals boven 4e van links: Leo van Sintmaartensdijk met links Ineke ten Dam (1e secretaresse) en daarachter 'Ome Zuy!' Erik Blaisse, oprichters Peter en Marij Vermeulen en tweede van rechts Piet Smit, ooit redacteur van het clubblad. Rechts van Lo staat Hans Borggreve en rechts van Marij Vermeulen het echtpaar Visser.

Op de lustrumfoto o.a. Cees Marttin (midden, half te zien) met Pieter Oostlander. Staande links Ben v.d. Klis met daarnaast Peter en Marij Vermeulen. In het midden Jan Ledegang en Klaas Prins en staande voor het affiche (met baard) Henk Groen.

Eerste Lustrum verzamelaarsclub 'De Oude Flesch'

Vijf jaar geleden werd bij Bols een club van flessenverzamelaars opgericht, die door de zestien leden van toen 'de Oude Flesch' werd gedoopt.

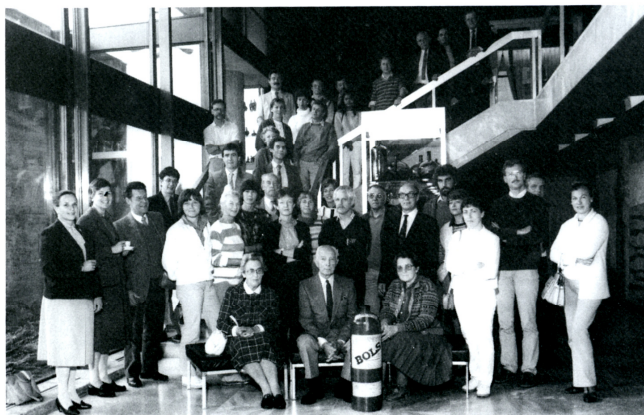
Dat ons bedrijf een van deze zestien was spreekt vanzelf, evenals het feit dat de heer L. W. van Sintmaartensdijk ons bedrijf in dezen verpersoonlijkt.

Inmiddels is de club uitgegroeid tot zestig leden en worden vele

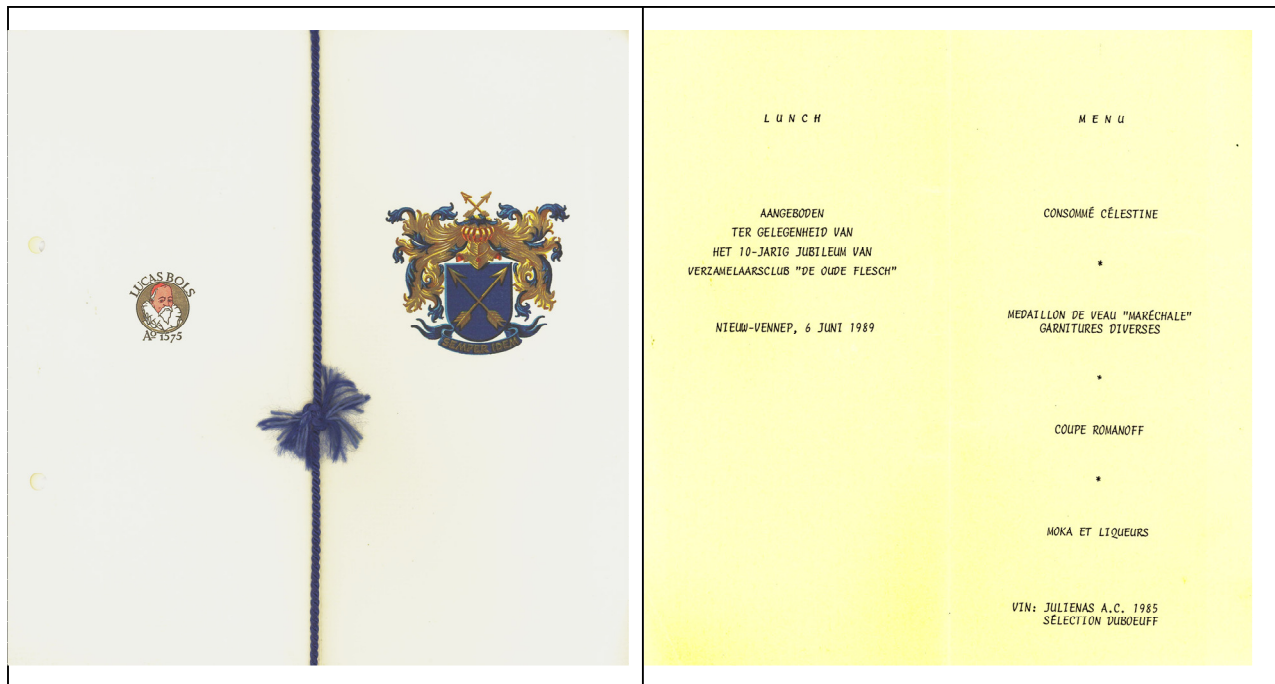

buitenlandse contacten onderhouden. Er zijn verzamelaars bij die volgens de heer Van Sint Maartensdijk een collectie oude flessen hebben waarbij je je ogen uitkijkt!

Dit eerste lustrum is bijzonder plezierig gevierd met een museumbezoek, een rondleiding door de productie en een bezoek aan onze bar. Bij hun vertrek werden de leden verrast met een zeer passend geschenk: een kelderfles die speciaal werd gebotteld ter herinnering aan dit eerste lustrum.

Een groot aantal leden van de verzamelaarsclub in de hal van ons hoofdkantoor te Nieuw-Vennep.

Mede dank zij de bemoeienissen van Leo van Sintmaartensdijk, de toenmalige collectie beheerder van het Bols Erfgoed vonden we menigmaal een comfortabel onderdak in het Bols museum en, niet te vergeten aan de Bolsbar. Ter gelegenheid van het tweede lustrum werd door de directie een viergangen lunch aangeboden.

Vijf en twintig jaar later vierden we het zevende lustrum in wat minder plechtstatige stijl, met een bezoek aan het Jenevermuseum, een rondvaart in de fluisterboot en een jenever presentatie door ons lid Rob van Klaveren, eigenaar van de Jeneverie 't Spul' in de Schiedamse Hoofdstraat.

40 jaar na de oprichting vierden we ons 8e lustrum onder andere met een bezoek aan Nolet Distillery B.V. het bedrijf dat onder leiding van Carolus Nolet (1941) uitgroeide van kleine Schiedamse distilleerderij tot een wereldmerk. In de ontvangstruimte van de 'NOLET', de hoogste stellingmolen ter wereld, werden we gastvrij onthaald en door de vriendelijke bediening achter de bar getraceerd op koffie, soep en een broodjeslunch waarna een rondleiding volgde door het bedrijf, de historische kantoorruimten met o.a. oude, gezezelde Noletflessen en het spectaculaire logistieke gedeelte onder leiding van gastvrouw Inge Timmermans en haar collega. Zo willen we nog wel een keertje 40 jaar worden....

De door het bestuur georganiseerde excursies trokken altijd levendige belangstelling. In willekeurige volgorde brengen we hier enkele in herinnering. Voor een bezoek aan Dordrecht gingen we in juni 2018 bootjevenen. Per waterbus arriveerden we in allerbeste stemming op de kade .

Daarentegen moest er mei 2019 in Leiden gelopen worden, maar dan had je ook wat: een verrassende wandeling door een prachtige oud-Hollandse stad en een bezoek aan een schitterende tentoonstelling gewijd aan glas uit de Oudheid in het R.M.O.

Voor de jaarvergadering van 2017 waren we te gast in het unieke wijnmuseum van Robbers & v.d. Hoogen, bewonderden in de onderaardse kelders de flessenverzameling, waaronder een nog met wijn gevuld exemplaar uit het VOCschip 't Vlieghend Hert en namen afscheid van de als bestuurslid terugtrekkende Joke Andringa en Arie Vijfvinkel

Van geheel andere orde was ons bezoek in juni 2015 aan de stad Doesburg waar we werden rondgeleid in de al sinds 1457 bestaande mosterdfabriek. Na onder andere de collectie mosterdpotjes bekeken te hebben togen we naar het Lalique museum dat een unieke formule hanteert want het heeft geen eigen collectie maar stelt in steeds wisselende samenstelling bruiklenen van zowel particulieren als bedrijven ten toon. We kregen een uitgebreide toelichting en alle tijd om de wereldberoemde creaties van Lalique te bewonderen. Zo zie je maar dat een confrontatie met prozaïsch verpakkingsglas daar goed mee kan samengaan.

De vanouds alom bekende
Doesburgsche Mosterdfabriek
& het Mosterdmuseum

Anno 1457

Microcosmos van René Lalique
Volume 2

Maison Lalique
voor
Parfumeurs

LALIQUE
MUSEUM
DOESBURG

De distilleerderijen, musea en fabrieken die we in de loop der jaren hebben bezocht kunnen we niet allemaal ten tonele voeren maar willen hierbij met erkentelijkheid vier locaties memoreren die niet meer beschikbaar zijn als gevolg van ziekte en erger.

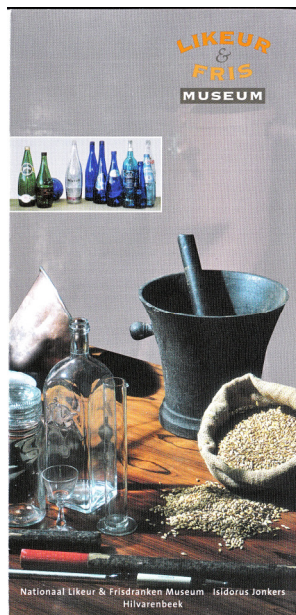

In juni 2011 brachten we een bezoek aan het Parfumflessen museum, gevestigd in het historische vroegere gemeentehuis van Winkel, gelegen in de kop van Noord-Holland. De bevroren eigenaresse/conservator Carina van Zoonen bracht een collectie van meer dan 7000 parfumflessen bijeen.

Ook stelde ze de archieven en de historische collectie veilig van de vroegere Eau de Colognefabriek Boldoot. Het bezoek was voor iedereen interessant maar vooral de dames bleken er plezier in te hebben.

In 2017 moest Carina wegens ziekte van haarzelf en haar echtgenoot de collectie afstoten. Een unieke locatie en een even unieke collectie ging daarbij voor ons verloren.

In 2015 waren we voor de jaarvergadering in het Likeur- en Frisdrankmuseum in Hilvarenbeek, een initiatief van de Tilburgse distillateur en distillateurszoon Ies Jonkers, met wat waarschijnlijk de grootste collectie historisch verpakkingsglas in wijde omtrek was naast uniek historische distillateurs gereedschappen en dito installaties, aangevuld met de historische collectie flessen en machines van de Nederlandse Frisdrank Industrie. Dat alles gevestigd in een fraai gebouw, een voormalige jongensschool. Maar tijdens de opening sprak de Leerdamse burgemeester het al uit: 'Zonder subsidie zal het moeilijk worden dit museum open te houden'.

Zonder interessante deeltentoonstellingen wordt dat extra moeilijk en toen bij Ies Jonkers een dodelijke ziekte werd geconstateerd kwam het einde spoedig in zicht. De unieke collectie is alle kanten opgevozen.

In juni 2012 waren we in Veenhuizen te gast in het museum voor glas en glastechniek.

Bevlogen glasblazer Cees van Olst (1947) had het werken met glas geleerd in zijn tijd als meester glasinstrumentmaker bij TNO te Delft. In 1979 vestigde hij zich in het Drenthse Diever met zijn Museum voor Glas en Glastechniek en vijf jaar later kreeg hij daar zijn eigen oven waaraan ook Leerdamse grootheden als Leen van der Linden en Piet Kley kwamen werken. Per jaar kreeg hij daar 32.000 bezoekers, een aantrekkelijk gegeven voor de gemeente Hogeveen die hem wist over te halen zich te huisvesten in het voormalige Carmelietenklooster. M.i. maakte hij daar de fout te accepteren (of misschien ook wel te eisen) dat hij het glascentrum op private wijze zou exploiteren. Op een gegeven moment moest hij daar echter weg. Pogingen om hem met zijn unieke collectie, van knikkermachine tot flessen half-automaat naar Schiedam te halen liepen op niets uit: hij wilde kunstenaar zijn en dat was hij ook maar dat gaat moeilijk samen met de exploitatie van een museum. In Veenhuizen, waar hij uiteindelijk onbderdak vond, kon hij slechts een deel van zijn collectie kwijt. Dat zou in Schiedam beter hebben gepast.

Op een gegeven moment belde hij mij op: wegens hartklachten moest hij stoppen met glasblazen.

Kort daarna kwam hij op tragische wijze om het leven. Ook zijn collectie is helaas grotendeels verstrooid.

In 2017 overleed Hero Jan Hooghoudt, een van onze oudste leden (lidno. 92): directeur van de gelijknamige distilleerderij in Groningen en trouw supporter van ons verenigingsblad. Jarenlang sierde gedurende de 'zwart/wit'periode zijn advertentie de achterpagina.

Een hartelijk gastheer ook, Kort daarvoor waren wij onder het motto 'Er gaat niets boven Groningen' als vereniging nog door hem ontvangen in de sfeervolle ruimte waar ook zijn historische collectie stond opgesteld. Hij was een fervent verzamelaar die,

zoals Peter Vermeulen in zijn *In Memorium* schreef, nooit van de bijeenkomsten wegging zonder iets aangeschaft te hebben. Die collectie zal wel behouden blijven maar een ontvangst zit er voor de Oude Fleschers niet meer in.

Jarenlang vonden de reguliere vergaderingen plaats in de Utrechtse school waar Arie Vijfvinkel aan verbonden was. Het waren altijd goedbezochte en gezellige bijeenkomsten maar die alleen konden plaatsvinden als de school gesloten was. Vandaar de nog steeds bestaande gewoonte om vergaderingen op zondagen te plannen. De dames van de bestuursleden zorgden er voor de catering en leden boden elkaar voor een vriendenprijsje hun overtallige flessen aan. Dat werd 'ruilbeurs' genoemd.

Na Arie's pensionering was deze locatie echter niet meer beschikbaar en werd uitgeweken naar de Utrechtse horeca gelegenheid O' CUISINE.

Menigeen heeft daar goede herinneringen aan, mede door de middels ruilbeurs of de jaarlijkse veiling verkregen aanwinsten en ook door de smakelijke kroketten die tegen lunchtijd op ons lagen te wachten.

Nadat O'CUISINE de deuren had moeten sluiten waren we welkom in het Leerdamse partycentrum HET DAK, comfortabel dicht bij het Glasmuseum gelegen, met prachtige vergaderruimten en... waar de kroketten ook lekker bleken te zijn

Met onze jaarlijks gehouden veiling liep het niet goed af. De belangstelling voor nieuwe aanschaf liep bij de leden terug zodat de aanbieders steeds vaker hun spullen weer mee naar huis moesten nemen en er meer werd verkocht aan handelaars dan aan de leden. Per 2019 is dan ook beslist om deze ledenactiviteit te staken. Wat bleef was de genoegelijke en vriendschappelijke sfeer van onze bijeenkomsten, opgeluisterd door interessante voordrachten.

Twee maal per jaar vindt in de Utrechtse Jaarbeurshallen de Verzamelbeurs plaats, een druk bezocht en al jaren bestaand drie-daags evenement waar veel bezoekers op af komen. Enkele leden van DE OUDE FLESCH verzorgen en bezetten daar namens de vereniging een stand. De vaste bezetting bestaat uit Klaas Prins, John Poot, Henk Pluim en tot voor kort Joke Andringa. Het is iedere keer weer een toer om de vitrines gevuld te krijgen met interessante objecten, waartoe soms geput kan worden uit de collecties van onze leden. Verder is het een uitdaging om te trachten daar nieuwe leden te werven. Daartoe liggen boeken en vooral een aantal tijdschriften ter inzage. Voor zoveel jaren trouwe dienst verdient de standbezetting hier een hartelijk applaus.

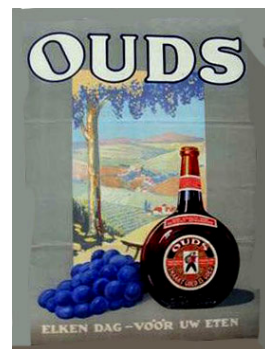
DE EERSTE 30 JAAR

nummer	auteur	onderwerp
1	Lo v.M	Stichtingsjaren van 42 distilleerderijen
3	Lo v M	Merknamen Blankenheym en Nolet (alfabetisch)
	Lo v M	Over Rickettsflessen
		Dagboek(Handboek) G. Th. Van 't Wout
4	PV	Hulstkamp
5.	Lo vM	Merkenwet 1893
		Lijst fabrikanten en handelshuizen archief Blankenheym & Nolet
6	Lo v M	Gist Briocades 1870 – 1970 (Overdruk)
7	Lo v M	Etiketten uit 1860 (Handboek G.Th van 't Wout)
	Lo v M	Herkomst Advocaat
9.	Lo v M	Overdruk artikel Geschiedenis Oude Genever
	PV	Geschiedenis Weesper jenever
15	A.Aalders	Inktpotten 1
	PV	Kogelflesjes als handgranaat
16	A.Aalders	Inktpotten 2
	A.Aalders	Weckpotten
17	A.Aalders	Inktpoten 3
18	A.Aalders	Inktpotten 4
	Lo v M	Hoe oude is jonge jenever?
19	A.Aalders	Inktpotten 5
21	PV en WvdB	Constantia wijnflessen
22	??	Overdruk Distill.de Vliet - Sappemeer
		N.V.Gist en Spiritusfabriek/Rrijnbende
23	A.Aalders	Inktpotten 4
25	K.Prins	Kinawijnflessen
27	WS	Aromatic Schnapps
28	WS	Etiketten
		Neelmeier Inkt
29		Overdruk Artikelen; Hoppe , Hasekamp , Levert
& Co.		Inkt
30	PV	Cosmopoliet
		Codd Bottle
31	WS	v.d. Eelaart / Oude Snik
32	WS	Inbreuken op merkenrecht / de Kuyper imitaties
		Inktpotjes
33	WS	J.A.J. Nolet
		Gimborn
34	WS	Aromatic Schnapps
	Lo v. M.	1° artikel over de geschiedenis van Bols
35	WS	Belgische jenever
		2° artikel over de geschiedenis van Bols
36	PV	De Philantroop
		3° artikel over de geschiedenis van Bols
37	WS + PV	Daniel Visser
		Gedicht Hauptmann
38		4° artikel over de geschiedenis van Bols
38	WS	Jeneverbeesten
39	WS	Hasekamp

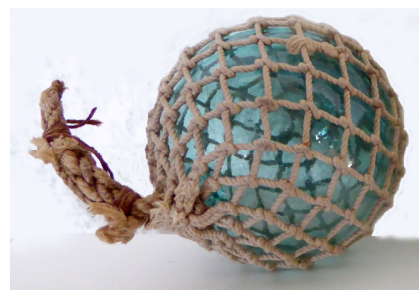
EEN INDEX VAN VERSCHENEN ARTIKELEN

Samenstelling Cees Marttin

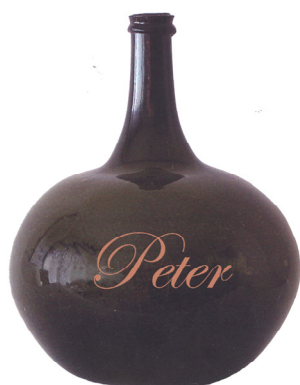
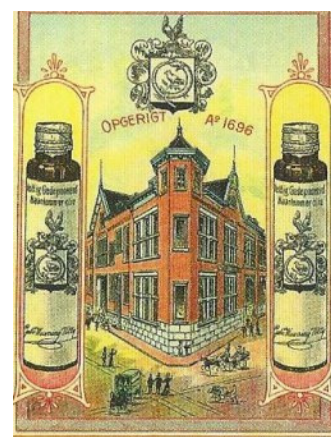
Lo v.M.	=	Leo van Sintmaartensdijk
PV	=	Peter Vermeulem
WvdB	=	Willy Van den Bossche
WS	=	Wim Snikkers
Leo F	=	Leo Fontijne
W.v.T.	=	Willem van Traa
JS	=	Johan Soetens

40	WS	Mensen op de fles	
43	PV	de la Rey	
44		Chem samenst. Inkt	
45/46	Leo F.	Distilleerderijen 1847 – 1894 (zie ook 88)	
50	Dick Jansen	Jansen en Wouterlood	
52	PV	Warner's Safe Cure	
53	Dick Jansen	Oude inhouden van flessen	
54	PV	Cherry Heering	
55		Postzegels	
56	PV	Olijfboom / Olive Tree	
59		Strijkstenen	
		Visnetdrijvers	
		Lof der jenever (ged.)	
61	PV	Paul Krüger op Kinderlenflessen	
		Constantia Wijnflessen (zie 21 PV en W.v.d.B.)	
62	PV	Olijfboom / Olive Tree	
		Brouwerij de Raai	
65	WS	Bokma en andere vierkante flessen	
66	PV	de Kuyper	
67	PV	Inleiding Nigeriaanse jeneverflessen (Duits. Der Primitivgeldsammler)	
68	Klaas prins	Kinawijn	
69		Blusgranaten	
		(Uit 'Brandschutz' Deutsche Feuerwerke Zeitung november 1994)	
70	WS	Schiedam – Hamburg – Argentinië – P.Melchers	
71	PV	Simon Rynbende	
		Inkt	
72	WS	Schiedam, Spirits en Schanpps 1 ^e	
73		idem 2 ^e	
74		idem 3 ^e	
75	PV	Wijnand Fockink	
	Henk Groen	Soja/ Grape fruit kruidjes	
	?	Namen van Jeneverflessen	
76		Holl. Glashutten in Polen	
		Glaszegels uit N.O.Duitsland	
		Brandhout voor de hutten	
		Glashutten in het Murgdal	
77	PV	J.F./Nagel (Duitse Distillateur)	
78	PV	Hennekens, Beek	
		1500 Inktflessen	
		(Interview met Arie Vijfwinkel)	
79		Visnetdrijvers (Am.)	
80	WS	Het aloude Schiedamse Lied 1 ^e	
81		idem 2 ^e	
82		idem 3 ^e	
		Cees van Wees (artikel)	
83		Overdruk artikel de drie Fleschjes	
		Haarl.Olie briefkaarten	
85	PV	Buitenlandse kelderflessen	
86	Leo F.	Van Toor, Vlaardingen (zie 112)	
87	PV	Levert & Schudel, Haarlem	

- 88 Egberts Dikken Kerstboomversiering
 90 PV Heilige flessen uit Ghana
 91 PV Ankers op kelderflessen
 92 PV Gebruiksvoorwerpen op zegels
 Theo Verbeek Antieke Syphons
 93 PV Dieren op zegels
 Klaas Prins Export van flessen naar N.O.I.
 94 PV Pe(e)terflessen
 95 WS Jenever in Zuid Afrika (overdruk uit Skyedam)
 97 PV Higherst Medal (J.Ferd. Nagel)
 ? Wildemannen en Krokodillen (overdruk)
 98 ? Brandblusgranaten
 99 ? De Prins van Oranje op zegels
 Koos Egtberts Kerstversieringen
 100 PV Letters op zegels 1°
 103 idem 2°
 105 PV Bitter Secrestat
 106 JS Haarlemmer olie
 PV Kelderflessen Jophan Somerville & Co.
 107 Wijnand Fockink Overdruk Ons Amsterdam
 PV Afrikanse Handelsvereniging
 PV De Ijsbeer van van Meerten
 109 JS Het Odolflesje
 110 PV van Hoytema
 JS Compartimentsflessen
 111 W.v.T. Beschilderde Case Bottle
 JS 50 Bijzondere jaren uit 110 jaar PONT
 112 PV Chrispijn, Linnebrink / Olijfboom (zie 56 en 62)
 Vogels op zegels
 Likeur en Wijnand Fockinck (zie 107)
 Bokma

CLUBBLAD ☐

DE OUDE FLESCHE

Blad 112 (1e kwartaal 2008) was het eerste blad dat gedrukt op goed papier en volledig in kleur uitkwam, een lang gekoesterde wens van de toenmalige redacteur, de helaas te vroeg overleden Cees Martin.

Dat was ter gelegenheid van het terugtreden als voorzitter van oprichter Peter Vermeulen. De inhoud van het blad was dan ook grotendeels gevuld met artikelen van zijn hand.

Het verschijnen in full colour vormde ook meteen de aanleiding tot het benaderen van mogelijke adverteerders of sponsors die continuering van het blad in deze vorm mogelijk konden maken.

Met grote erkentelijkheid kunnen redactie en bestuur vaststellen dat in de hierna volgende tien jaren dankzij een trouwe kern van adverteerders het blad de vorm en uitvoering heeft behouden die het tot een internationaal gewaardeerd tijdschrift heeft gemaakt.

INDEX

GLASHISTORISCH TIJDSCHRIFT –DE OUDE FLES IN KLEUR

CLUBBLAD

DE OUDE FLESCHE

113
Een snuffje Chinees
(Chinese snufflacons)
Het verzamelen van
Romeins glas
Absente vrienden
(Historisch Museum
Arnhem verliest De Vos
van Steenwijk collectie)
Schermer & Zn

CLUBBLAD

DE OUDE FLESCHE

114
Met de rug tegen de muur
(Lamsbouden of Halbrunde
Bouteillen)
P. Loopuyt & Co.
Glas uit Berlijn (Islamitisch glas
uit het Pergamon Museum)
De Melkfles ('Goed in Vorm' –
Museum, Boijmans van
Beuningen)

CLUBBLAD

DE OUDE FLESCHE

115
Oud Bruin (Mondgeblazen
Hollandse Bierflessen)
Bols en de VOC
Glasmuseum Glashütte
Gernheim
A.C.A.Nolet
Rondom Richters

31e JAARGANG
1e KWARTAL 2009
NUMMER 115
ISSN 1565-2640
LOSSE NUMMERS € 10,-

DE OUDE FLESCHE

116
Een karaf is geen fles – om
soms toch?
It leaves you breathless (The
history - The French
Connection - of Wodka)
Anglo-Saksisch glas
Cameo glas (Rom.)

DE OUDE FLESCHE

31e JAARGANG
2e KWARTAL 2009
NUMMER 117
ISSN 1565-2640
LOSSE NUMMERS € 10,-

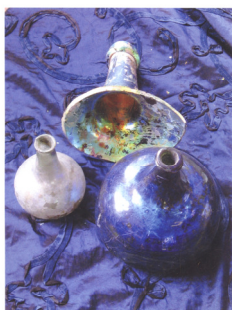
117
René Lalique, Maître Verrier
Levert & Co. - De Wildeman
Louter Reclame
(Jenevermuseum)
A. van Wees – De Ooievaar
Prismatische flessen (Rom.)
Met Erasmus aan Tafel
(Museum Boijmans van
Beuningen)

31e JAARGANG
3e KWARTAL 2009
NUMMER 119
ISSN 1565-2640
LOSSE NUMMERS € 10,-

DE OUDE FLESCHE

118
Glinsterend Glas (Gem.
Museum Den Haag
Catz van Pekela
Antonio Salviati (Venetiaans
glas)
J.T.Beukers
Een Hooper Struve fles
Glas in Boijmans van
Beuningen
Frits van Alphen herontdekt
Houtman in Afrika

DE OUDE FLESCHE

31e JAARGANG
4e KWARTAL 2009
NUMMER 120
ISSN 1565-2640
LOSSE NUMMERS € 10,-

119
No Excise!
Ritman & Co./Leiden
Glanzend Glas door Tijd Getint
Conglomeraten (Rom.)
De Burgemeesterflesjes in het
Amsterdamse Proeflokaal 'De
Drie Fleschjes'.
Jac. Jongert, ontwerper
Die Leipziger Gose

DE OUDE FLESCHE
SPECIALE UITGAVE 400 JAAR NEDERLAND - AMERIKA

31e JAARGANG
1e KWARTAL 2009
NUMMER 120
ISSN 1565-2640
LOSSE NUMMERS € 10,-

120
(400 jaar Nederland-Amerika)
Drie Amerikaanse glazen
Grieks en Romeins glas uit de
MET (1)
Bottle Collecting in America
Langs Glascollecties in NY
Uncle Sam's Delight
A.H. Wanders B.V.

32e JAARGANG NUMMER 121
2e KWARTAAL 2010

DE OUDE FLESCH

121
Geen fles maar een flacon
(**Geschiedenis van Boldoot**)
Aryballoi-Met de Romeinen
in bad
Fabuleuze FABRE flessen
American Bitters Bottles
Distilleerderij 'De Zon' in
Overschie
Vogeltje wat zingt gij vroeg
(jenever etiketten met
vogelafbeeldingen)

32e JAARGANG NUMMER 122
2e KWARTAAL 2010

122
Hulstkamp & Zoon & Molijn
Byzantijs glas
Hedwig Kelderflessen
American Scroll flasks
Chihuly – Pop-Art in glas
Goldrubinglas

DE OUDE FLESCH

32e JAARGANG NUMMER 123
2e KWARTAAL 2010

123
Spuitsifons
American Mineral Water
Bottles
De Dubbele Amstel Stoop
19e eeuwse replica's van
Romeinse glasvormen (1)
Boll & Dunlop
Op reis door Frankrijk

DE OUDE FLESCH

32e JAARGANG NUMMER 124
2e KWARTAAL 2010

124
19e eeuwse replica's van
Romeinse glasvormen (2)
Hellebrekers & Zonen
Romeins glas uit particulier
bezit
Ditstilleerderij J.C.Geels
Struve in Nederland
Making Sense of Scent
Glashuis de Twee Rozen
De Kunst van het Drinken
(**Jenevermuseum Hasselt**)

DE OUDE FLESCH

33e JAARGANG NUMMER 125
2e KWARTAAL 2011

125
Frederick Carder
Fancy American Cologne
Bottles
Met Hoppe wordt je weer
mens
Strohulzen; een verdwenen
industrie
Romeinse bekens en
drinkglazen

DE OUDE FLESCH

33e JAARGANG NUMMER 126
2e KWARTAAL 2011

126
Branderijen in Overschie
Kom(m)ters en Kuipers
Schon's Twin Bottle Patent
American Chestnut Bottles
Glas in Oxford en Winchester
Elken dag een glaasje – **de**
Bols collectie
De uitvinding van het loodglas
Romeinse grafvondsten uit
Ionië

DE OUDE FLESCH

33e JAARGANG NUMMER 127
4e KWARTAAL 2011

127
De ondiepe Ribschaal
Vom Bouguignon zum
Perkelchen
Holzschutzflaschen van de
fa. Stroh
Flessen op glazen (**Glas in
lood**)
Schwerin
Vom umflochtenden
Plattflasche zur Apfel und
Birnenform
The gift of the Goodwins

DE OUDE FLESCH

34e JAARGANG NUMMER 128
1e KWARTAAL 2012

128
Een bijzonder glas van David
Wolff
American Pitkin Flasks
Hobion Miswijn?
Henri Barrett
Niet aan Uw neus voorbij
(**De geschiedenis van parfum**)
Romeinse glasvormen;
Archimede Seguso
Glockenseilbuchschen

DE OUDE FLESCH
36e JAARGANG
2e KWARTAAL 2012 Nummer 129 ISSN 1383-3049
LOSSE NUMMERS € 10,-

129
Op Broeders!
(**Vrijmetselaarsflessen**)
De functie van het firingglas
Een bijzonder Maçonniek glas
Romeins glas uit de MET (2)
Fancy American decanters
Spessart, Würzburg &
Wertheim
Notities bij een foto uit 1917
Een miniatuur werkstee

DE OUDE FLESCH
36e JAARGANG
2e KWARTAAL 2012 Nummer 130 ISSN 1383-3049
LOSSE NUMMERS € 10,-

130
Constantia wijnflessen
Jenever en West-Afrika
Vertrou op God en die
Mauser
(**Boerenoorlogen**)
Glas in Egypte

DE OUDE FLESCH
GLASHISTORISCH TIJDSCHRIFT
36e JAARGANG
4e KWARTAAL 2012 Nummer 131 ISSN 1383-3049
LOSSE NUMMERS € 10,-

131
Zin in Gin?
Ach Vader, Niet meer!
Sluikstoken en de Lage
Landen
Jeneveretiketten met vreemde
Wezens (1)
Anna van Hannover in
Culemborg
H.J.de Zwart, glasman en
fotograaf
Frederick Garder;
Het diatreetglas

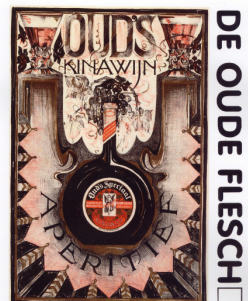
DE OUDE FLESCH
GLASHISTORISCH TIJDSCHRIFT
36e JAARGANG
1e KWARTAAL 2013 Nummer 132 ISSN 1383-3049
LOSSE NUMMERS € 10,-

132
In Holland staat een huis.
(**KLM huisjes**)
Museum van Gijn – Dordrecht
Vlakglas
American Log Cabin Bottles
Flessen als bouwstenen
(o.a. de **WOBOfles**)
Kruikenbier
Zadar Museum of Ancient
Glass
Schoolplaat 'De Glasblazerij'.

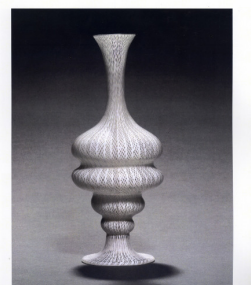
DE OUDE FLESCH
GLASHISTORISCH TIJDSCHRIFT
36e JAARGANG
2e KWARTAAL 2013 Nummer 133 ISSN 1383-3049
LOSSE NUMMERS € 10,-

133
Cognacflessen
Een bijzonder kelderfles uit
de Beerput
Jeneveretiketten met
vreemde Wezens (2)
Romeins Glas uit de MET
(3)
Museum voor Vlakglas en
Emailliekunst
De wrede zee

DE OUDE FLESCH
GLASHISTORISCH TIJDSCHRIFT
36e JAARGANG
3e KWARTAAL 2013 Nummer 134 ISSN 1383-3049
LOSSE NUMMERS € 10,-

134
Platte flessen uit de Romeinse
periode
Met de fles op (Pelgrims)reis
Geschichte und Zukunft des
Bocksbeutels
Kinawijn - een vergeten
drank
Die kun je in je zak steken
(**Zakflacons**)
Een 'Oostenrijker' voor Kon.
De Kuyper
Een lid stelt zich voor:
Hennie T. De Boer-de Zwart

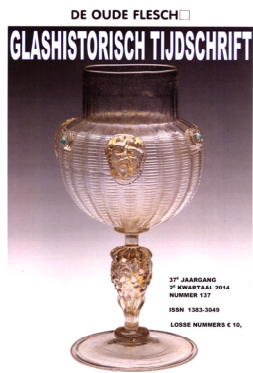
DE OUDE FLESCH
GLASHISTORISCH TIJDSCHRIFT
36e JAARGANG
4e KWARTAAL 2013 Nummer 135 ISSN 1383-3049
LOSSE NUMMERS € 10,-

135
Draadglas in het
Gem.Museum Den Haag
Fragiele Romeinse
Ribbenkom
Levertraanflessen
Lid Coos van Deursen
Ovale jeneverflessen
American handled jugs

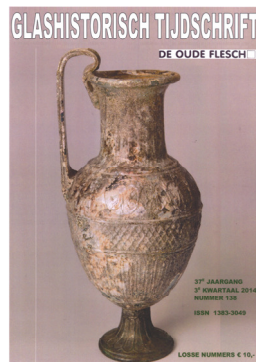

DE OUDE FLESCH
GLASHISTORISCH TIJDSCHRIFT
37e JAARGANG
1e KWARTAAL 2014 Nummer 136 ISSN 1383-3049
LOSSE NUMMERS € 10,-

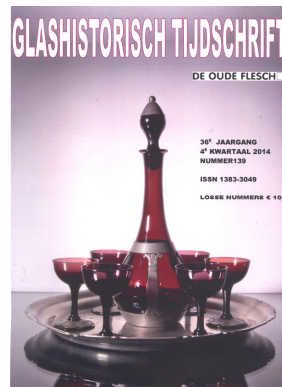
136
Glas in Kopenhagen
Een fles voor een Bloembol
Les Douceurs de France
(likeur)
Eine gesiegelte Cyprus
Flasche
Origineel, Kopie of
Vervalsing?
Een miskende kuttrolf
Lid Bas Billet

137
 Van Canal Grande tot
 Rozengracht
 Lau Lauflessen
 Chris Lebeau-Romeinse
 invloeden
 In glas verpakt, shampoo en
 deo
 De Edwards Horner patenten
 Lid Mark Potten
 (Denemarken)
 Brugge

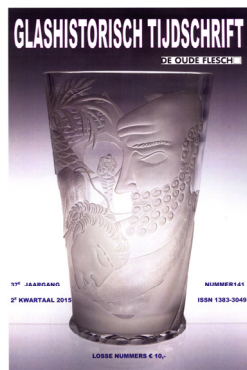
138
 Op handen gedragen
 (van Zuylekom)
 Ennion maakte het
 American Three Mold Blown
 Glass
 The David Sandre Sealed
 Bottles
 Een bijzondere bijzetting
 Laméris 50 jaar
 Merovingisch glas
 Lid André Toen

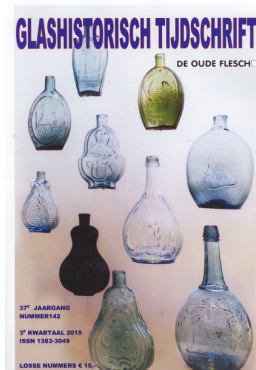
139
 Glas met Gero tin
 Glasmanifestatie Diafaan
 Uit grootmoeders kastje
 (Bleekwater en
 Spiritusflessen)
 Glas uit Paderborn
 De Doeners van het Depot
 Een beker vol politiek
 Glas als orgelpijpen
 Lid Philippa Kahman

140
 Maggi
 Hoffmann Glasblazerij
 Palmyra en het glas der
 Sassaniden
 Lid Koos Egtberts
 Wijnand Fockink

141
 De Leerdamse Glasschool
 Carthago/Fenicische kralen
 Glas als Chemisch product
 Lid Ruth Schippers
 Hollandse Melkflessen
 Wél een melkfles/Niet van
 de melkboer
 Demijohns, Carboys,
 Mandflessen

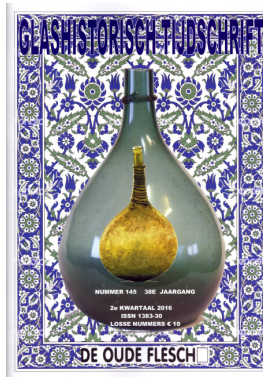
142
 Amerikaans picturale flacons
 De Pracht van Paars
 Glas in Zweden
 Lid Hans Boeyen
 Een sapflesje als relikwie
 Julien Viard

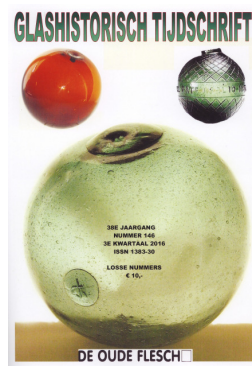
143
 Pondspotten / Pont's potten
 Spelenderwijs
 Er is post voor U/
 Glashistorie op postzegels
 Geschiedenis van de
 kerstversiering
 Lid Ann Burghout
 Liduina van Schiedam

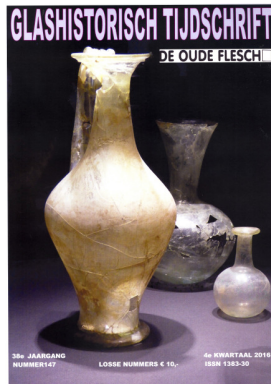
144
 Modelboek Ip Olufsen Weyse
 Nederland is Mederland
 Lid Pieter Oostlander
 Achille de Cock
 Klokrentouwgeleiders II
 Honderd jaar PYREX

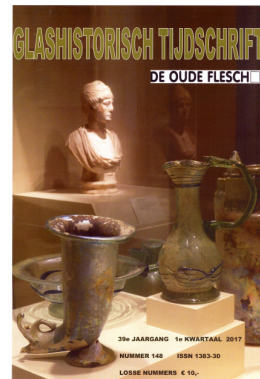
145
 Perzische flessen 18e en
 19e eeuw
 Haarlemmer Olie
 Distill. Johs. Van Belle
 Hamelen
 Herinneringen aan Meder
 Glasfabriek De Lek
 Glasapparatenfabriek
 T.Kon
 Zeldzame Gentse pot

146
 Bollen, Ballen,
 Blusgranaten
 De Hoge Rijnlandse Kan
 Lid Evert Hellebrekers
 Hartog van Emden
 Zuur Verdiend
 Making Sense of Scent (2)

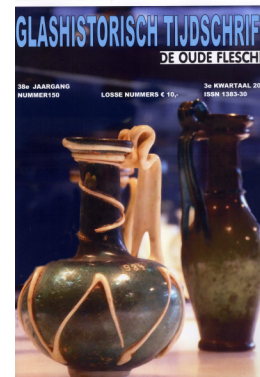
147
 Zerbrechliche Luxus
 Siem van der Marel 50X
 Middeleeuwen in New
 York
 Een snuffje Chinees (2)
 Lid; Henk Pluim
 Schiedams Erfgoed
 uit Limburg

148
 Glas uit Newark
 Jamestown, Virginia
 Fancy American Decanters
 Heimwee naar de 50er
 jaren
 Glas uit Eindhoven
 1001 etiketten

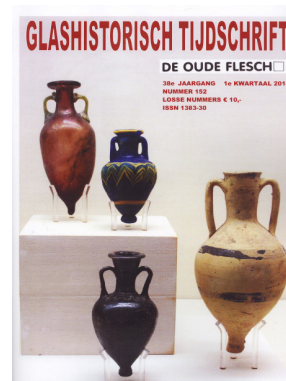
149
 Waar eens Romeinen en
 Bataven woonden
 Mount Vernon
 Vierkante fles Hellebrekers
 Affiches de blijven hangen
 Zoektocht Baltische Staten
 Zwalkend over de TEFAF
 Vruchtensappen in glas

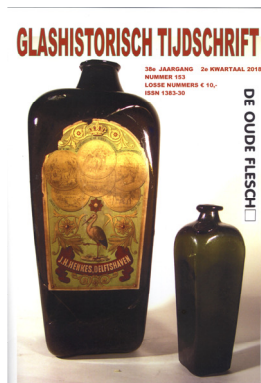
150
 Beautiful Binniger Bottles
 Elixir de Spa
 Staren in verwondering
 Glasfabriek G. Nanninga
 Lid Herman Verhaar
 De Inktpot
 Een gouden wodkaflles
 Elk zijn Waerom
 Parfumflessen museum
 sluit

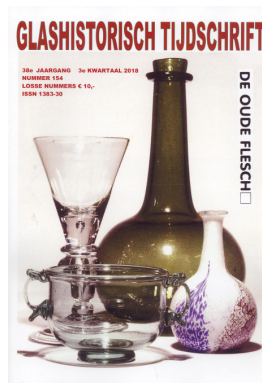
151
 Jaques Neefs Antwerpen
 Casa Romana
 Colorful Glass (Isolatoren)
 Duits Steengoed
 Distill. Rutte & Zn.
 Odd Codd's
 Shot !
 Penny Licks revisited
 Briefhoofden – Papieren
 Schat

152
 Stokerij Meeùs Antwerpen
 Romeins Glas uit Tel Aviv 1
 Een dakreparatie
 Lid Kees van Ooyen
 American Ink Bottles
 Gorilla Glass
 Boek Cees van Wees
 FLESSEN in Leerdam
 Glas door de eeuwen heen
 (tentoonstelling Dordrecht)

153
 Stokerij Notermans Hasselt
 Strandingsmuseum
 St. George
 Nederlandse Bierglazen
 Kleine fles – Groot verhaal
 (Niagara Falls)
 Truffel Troef
 Romeins Glas uit Tel Aviv
 2
 Wishart Pine Tree Tar
 Cordial

154
 The Roman Glassmakers
 Mark Taylor & David Hill
 Case Bottle Galore
 3 Fleschjes
 (Burg. v.d. Laan)
 Warner's Safe Cure +
 European Brands
 Romeins Glas uit Tel Aviv
 3

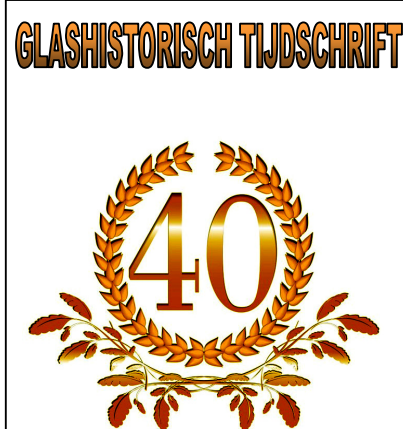
156
 Elixir d'Anvers
 Elixir Hellebrekers
 Hoe Hollands was
 Schiedam?
 Windsheimer Water
 Een zeldzame (jenever?)
 kruik
 Islamitisch Glas in Den
 Haag
 Op Adelaarsvleugels
 Lid Albert Mol interview

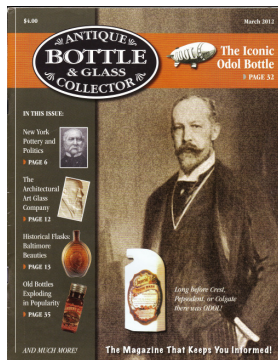
157
 Schiedam en Hamburg
 Groeten uit de stad van
 Nicolaas
 Een kleine geschiedenis
 van Tip van Bootz
 Paul Poirer, parfum en
 haute Couture
 Trinakria-Glas op Sicilië

158
 Glas in het RMO
 Van Ernst & Co.
 Glas in Nw. Buinen
 Belevissen van een.
 verzamelaar
 Van Kelderfles tot
 Kunstwerk
 Een onbekende bekende
 familie
 Romeins glas in Bonn

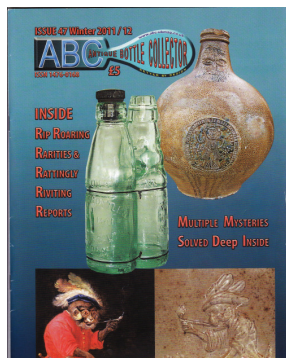
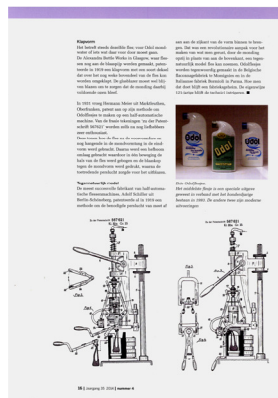

De uitgaven in full colour van de laatste tien jaar hebben er toe bijgedragen dat het blad in brede kring bekend werd. Zowel in ons land als daarbuiten was er belangstelling om artikelen over te nemen. Heel vererend dat we daarmee meermalen de omslagfoto haalden. Op de volgende vier pagina's geven we daarvan een indruk.

Het ODOLflesje mag dan klein van stuk zijn – bijzonder is het wel. Het prestigieuze Amerikaanse maandblad 'Antique Bottle and Glass Collector' nam het artikel uit 2012 over. Zoals de volgende pagina's laten zien zou dat vaker gebeuren

Ook het ingenieursblad KGK (vakblad voor keramiek, glas en minerale materialen) nam in 2014 het ODOL artikel over, gevolgd door dat over Maggi in 2015. Daarna stakte het. De lezers wilden waarschijnlijk liever meer over technische zaken te weten komen.

De vondst van een oude kwitantie uit 1858 met daarop een onbekende afbeelding van de oudste Schiedamse glashut haalde al spoedig de pagina's in het historisch tijdschrift SCYEDAM.

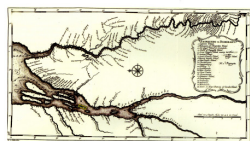
Wakker geschud door een vraag van Hans van Zuylenkom publiceerden we in blad 126 een artikel over het Schon's Twin Bottle patent dank zij research door Willy Van den Bossche. Het Engelse kwartaalblad 'ABC-Antique Bottle Collector, was er als de kippen bij.

In 2012 nam het blad VERZAMELEN in het november-nummer het artikel over Antonio Salviati, de redder van de Venetiaanse glaskunst, later gevolgd door dat over de cognacflacons van de Art-Deco kunstenaar Romain Tirtoff, Chinese snuifflacons en de geschiedenis van de parfumsfles. De prachtige vormgeving was steeds weer een grote verrassing voor de redactie!

Het Amerikaanse maandblad ANTIQUE BOTTLE & GLASS COLLECTOR is voor ons vaak een bron van inspiratie en informatie. Omgekeerd kunnen wij gelukkig af en toe ook iets voor onze Amerikaanse vrienden betekenen zoals hier, in november 2011.

The Mysterious Lau Lau Bottles

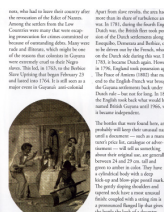
How did fancy glass from Germany end up in the swamps of Guyana?

By John Sietema, Netherlands

In the early 1970s, Dutch collector John Sietema discovered a small collection of 'Lau Lau' bottles in the swamps of Guyana. These bottles, which were found in the swamps of Guyana, were made in Germany and were used for storing alcohol. The bottles were found in the swamps of Guyana, which were used for storing alcohol.

8. Image Bank of John Sietema

9. Image Bank of John Sietema

10. Image Bank of John Sietema

Het artikel over de mysterieuze Lau Lauflessen (blad 137, 2014) vond snel; zijn weg naar het Kerstnummer van datzelfde jaar en foto's uit de artikelen over kelderflessen en demijohns sierden zelfs de voorpagina's.

ANTIQUE BOTTLE & GLASS COLLECTOR

A Case for Historical Case Bottles

IN THIS ISSUE:

- Antiquing in Harlem
- Link Island or Song Island?
- New England: Short Cuts
- Monarchs of America

THE MAGAZINE THAT KEEPS YOU INFORMED!

Case Bottles Galore!

By John Sietema, Netherlands

I found 11 bottles of the English spirit, aquavit, in the early 1970s. These bottles were found in the swamps of Guyana, which were used for storing alcohol. The bottles were found in the swamps of Guyana, which were used for storing alcohol.

11. Image Bank of John Sietema

12. Image Bank of John Sietema

ANTIQUE BOTTLE & GLASS COLLECTOR

Demijohns & Carboys: A Brief History

IN THIS ISSUE:

- The Importance of Demijohns in Glass Collecting
- E. & F. Bevan, I.L.L. Valley Whiskey

THE MAGAZINE THAT KEEPS YOU INFORMED!

ANTIQUE BOTTLE & GLASS COLLECTOR

A Brief History of Demijohns and Carboys

IN THIS ISSUE:

- Antiquing in Harlem
- Link Island or Song Island?
- New England: Short Cuts
- Monarchs of America

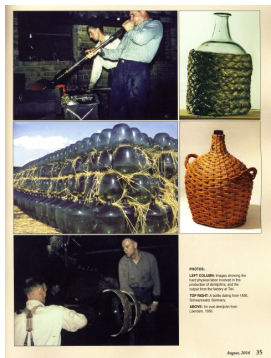
THE MAGAZINE THAT KEEPS YOU INFORMED!

13. Image Bank of John Sietema

14. Image Bank of John Sietema

15. Image Bank of John Sietema

ANTIQUE BOTTLE & GLASS COLLECTOR

Artist Captures Honest Portrait of Working in a Glasshouse

IN THIS ISSUE:

- Antiquing in Harlem
- Link Island or Song Island?
- New England: Short Cuts
- Monarchs of America

THE MAGAZINE THAT KEEPS YOU INFORMED!

16. Image Bank of John Sietema

17. Image Bank of John Sietema

Van de industrie-schilder Herman Heinenbrock hadden ze in Amerika nog nooit gehoord. Nu wel. Van de vijf pagina's worden hier drie getoond.

Herman Heinenbrock The painter with a life-long fascination for glassmaking

By John Sietema, Netherlands

In the early 1970s, Dutch collector John Sietema discovered a small collection of 'Lau Lau' bottles in the swamps of Guyana. These bottles, which were found in the swamps of Guyana, were made in Germany and were used for storing alcohol. The bottles were found in the swamps of Guyana, which were used for storing alcohol.

18. Image Bank of John Sietema

A Gift from the Cruel Sea

By Johan Soetens

[illegible]

1790 Ship of the United States Constitution, 1790. It is a 44-gun frigate, the first of its kind. It was built in 1790 and is the only ship of its kind still in service. It is the only ship of its kind still in service. It is the only ship of its kind still in service.

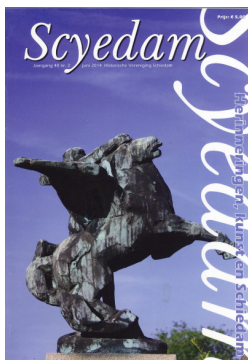

monitory attempts were made. The final result was that the Caves were abandoned, with the idea to locate the diggers' camp on the hill known as 'Cava' and to bring down, with the help of cane-bearing ropes, a rope of strong cable, a compass and other tools, including a sounding of glass bottles, with a reserve of 800 cwt. of cement, while building their original caverns of stone and brick.

Het tragische verhaal over de ondergang van het VOC schip 'T Vlieghend Hert' in blad 133 vermocht ook de Amerikaanse lezers te ontroeren.

Voor een artikel over de Gebroeders Henderickx, glazeniers, in 'Scydam', het blad van de Historische Vereniging Schiedam stelden we de foto's uit het artikel 'Flesen op glazen' (blad 127) beschikbaar.

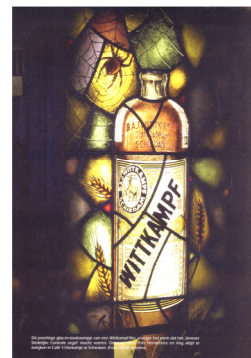
Heden ten dage is er in ontbark gemaakt veraring een glas-in-lood-raam waarbij stukken gefolied glas met een afbeelding door loden profielen bijeen waren gehouden en tot een decoratief geheel gemaakt. Deze ambachtelijke kunst was in de jaren dertig van de twintigste eeuw vooral bekend bij bouwpatronen en schilders en of in trappenhuisen van woningen. Maar ook kerkmen natuurlijk ook de prachtige grote ramen in kerken en andere gebouwen waar soms grote kunstenaars de ontwerpen van hebben geleerd, of het steeds variërende gefoliede licht door de ramen de meesterhand van ontwerper en uitvoerder verradt.

Enkele maanden later werd de eerste versie van de aflevering uitgezonden. Het was de eerste van een reeks van afleveringen die de geschiedenis van de Nederlandse literatuur van de 17e eeuw tot de 19e eeuw behandelen. De aflevering was de eerste van een reeks van afleveringen die de geschiedenis van de Nederlandse literatuur van de 17e eeuw tot de 19e eeuw behandelen. De aflevering was de eerste van een reeks van afleveringen die de geschiedenis van de Nederlandse literatuur van de 17e eeuw tot de 19e eeuw behandelen.

*ontwerp op ware grootte in additionele tekeningen. Het is de einder van de Eindhoven School of the Nineteenth century. Schiedon gebouwen. Na 15 jaar kon Eindhoven zijn
bezoek aan zijn schepping ontwerpen dat deze
er nog prima bleef, anders had het glas was door
een natuurlijke verslechtering was minder glanzend.
Eindhoven heeft het bedrijf Nieuwe Kunst aan lang
was verlaten. De fabriek waar lang Eindhoven is
individueel en de kunstenaar in twee delen samen-
ment uit de middeleeuwenperiode, en voor het
karakter.*

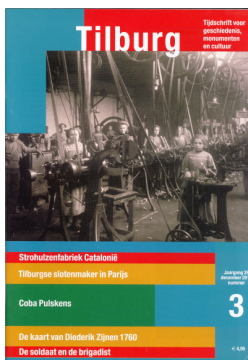
Een opbreide voor een wandplaatje (11x15,5 m) met een marionet kreeg Frits in februari 1977 van de gemeente Kampen aan den IJssel. Maar alle Schildermeesters kennen het beeld van de Branderbecker. Voor de enige wandbeelden, ontworpen en gemaakt door Frits Pluimers, werd het

Naar aanleiding van een artikel over de verdwenen strohulzenfabrieken in Brabant in blad 125, de rol van de flessenhandel Catalonië daarbij en het verschijnen van het gedenkboek '111 jaar Catalonië – Kroniek van een familiebedrijf' weidde het blad TILBURG, Tijdschrift voor geschiedenis, monumenten en cultuur, daar in december 2011 een lang artikel aan.

Zo zouden we nog wel even kunnen doorgaan maar in de beperking toont zich de meester.

Vermeldingswaar is nog een nieuwkomer, het blad 'de Buuner' een uitgave van de Historische Vereniging Nieuw Buinen en Buinerveen dat graag artikelen overneemt die betrekking hebben op flessen die ooit tot het productie programma hebben behoord van de Nieuw Buiner Glasfabrieken. Tot nu toe zijn twee artikelen over vijf en zes pagina's verschenen.

Haarlemmer olie...
overal goed voor...

Die **modernen Künstler** **Wassily Kandinsky** und **Piet Mondrian** haben die Kunst revolutioniert und die Kunst der Zukunft geschaffen. Sie haben die Kunst der Zukunft geschaffen und die Kunst der Zukunft geschaffen. Sie haben die Kunst der Zukunft geschaffen und die Kunst der Zukunft geschaffen.

Geen fles maar een flacon...

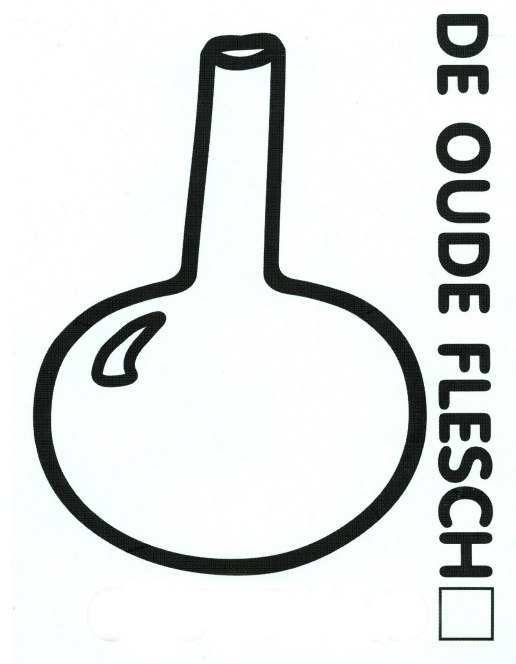
John Cooper

[illegible]

MIJN BIJZONDERE FLES, GLAS OF VAAS

Gedurende geheel 2019 hebben we de leden per redactionele oproep, mondeling tijdens bijeenkomsten en in e-mails van zowel secretaris als voorzitter uitgenodigd om iets uit hun glascollectie te laten zien waaraan voor hen een bijzondere betekenis verbonden was. Dat heeft een dertigtal reacties opgeleverd die U hieronder aantreft. Enkele leden stuurden zelfs meer dan één in, bij anderen bleef het teleurstellend stil.

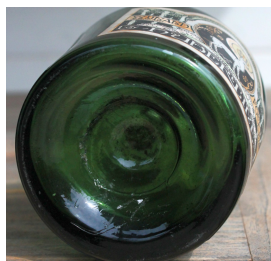
Jammer. De inzendingen geven zo'n leuk en gevarieerd beeld van wat ons als verzamelaars bezig houdt dat het er wat mij betreft best wat meer hadden mogen zijn.

Erik Dubelaar

Toen ik bij Wynand Fockink werkte, kwam er een echtpaar uit Drenthe langs met deze fles. Het is een Benedictine-fles, een likeursoort dat veel verkocht werd. Dat betekende dat er natuurlijk door andere likeurstokers een gelijksoortig likeur gestookt werd. In Amsterdam bijvoorbeeld 'Bernardine' door Bols,

'Eglantine' door Hoppe, 'Norbertine' door Bootz en natuurlijk de 'Hubertine' door Fockink. De fles heeft een prachtig Jugendstil etiket. Toen Jan Galesloot stopte met zijn werkzaamheden bij WF heb ik de fles overgenomen

Johan Soetens

1953. Door papierschaarste en de terugkeer van verslaggevers uit Indië was er voor mij na mijn tijd in het leger geen plaats meer op een redactie.

Daarom bewoog ik mij op een 2e hands fiets door Amsterdam als verkoper voor de glashandel Dijkstra. Bij het schrijven van mijn sollicitatie dacht ik met een ruitenhandel te doen te krijgen maar het bleek om flessen en potten te gaan. Niet alleen al die modellen en kleuren fascineerden mij: ook de grote verscheidenheid van klanten die mij vaak wat van hun product lieten proeven. Bij de wijnhandel Koster en Thijs aan de Keizersgracht was het meestal Calvados, want daar hield de keldermeester zelf veel van. Op een dag lag daar een baggerschuit voor de deur en tussen alle rommel

kwam iets naar boven dat leek op een oude fles.

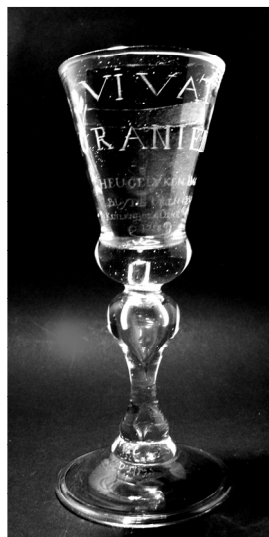
En ja hoor! Gebroken bij het bottelen, de kurk zat er nog in. Voor één Rijksdaalder werd die mijn eigendom.

Mijn eerste 'oude flesch'. Ik heb 'm nog steeds.

Willem van Traa

Soms heeft een glas een bijzondere betekenis die pas later duidelijk wordt. Op het eerste gezicht was dit een 18e eeuwse 'Vivat Oranje' glas dat meer voorkomt. De kelk toont een (oranje?) boom en de tekst "VIVAT ORANIEN". Bijzonder werd het glas door de tekst: "**Heugelijken Dag, en / Blijde Uren, Geviert / in Kuilenborg Den 8 Julius/ 1758**". Wat was er op 8 juli 1758 gebeurd in Culemborg, dat met Oranje in verband kon worden gebracht? In de archieven las ik een brief over de slechte staat van de weg van het pontveer naar Culemborg, met 'dat morgen HKH over de weg zou passeren'. In die tijd en plaats kon de HKH niemand anders zijn dan Anna van Hannover, die door haar huwelijk met Stadhouder Willem IV Gravin van Culemborg was geworden.

Was HKH toen echt op bezoek geweest? Ik vond: "*Betalingen gedaan Door de Heeren Gecommitteerden wegens gedane onkosten ter occasie van de receptie van Hare Koninklijke Hoogheid*": nu € 13.000. Daarbij "*Arquiten (betalingen) gehorende tot de Rekening wegens de Receptie van de Hoogvorstelijke Familie*", zeg maar de bonnetjes. En het protocol voor die dag: 'te ordonneren alle straten te laten schrobben, met interdictie (verbod) om dan geen mest te rijden'. Ook 'geen Schoten te doen of vuurwerken af te steken dan op speciale ordre'. Verder werden "alle Borgers aangemaant derselver vreugde te betoonen ook met 't zetten van Eerenbogen". Het feest werd duidelijk georkestreerd en de plaats van de 'spontane' erebogen lag al vast. Culemborg heeft Anna van Hannover goed onthaald en kosten noch moeite gespaard om het een heuglijke dag te maken. Veel Oranjeklanten zijn naar Culemborg getrokken om erbij te zijn. Later moet een partijganger, die al zo'n glas met Oranjegezinde tekst en afbeelding in z'n bezit had, de overige tekst bij hebben doen zetten. Ik zou er wat voor over hebben om te weten wie dat geweest is.

Klaas Prins.

Enige tijd geleden kwam ik in het bezit van een zeer fraaie cacao- of snuiftabakfles.

Deze flessen heb ik al eerder gezien, Sommige met behakking waaruit bleek dat er vroeger cacao voor chocolade in had gezeten. Andere exemplaren hadden nog een etiket en daaruit kon men opmaken dat het een verpakking voor snuiftabak is geweest.

De fles die ik aan mijn verzameling kon toevoegen had echter een glaszegel met daarop de naam

'J.J. Minderop, Delft'

Naspeuring op internet leerde mij dat de fles gemaakt is voor de "Karotten- en Snuiffabriek" van J.J. Minderop uit Delft. Karotten zijn hier opgerolde tabaksbladeren die later versneden werden tot pruimtabak. De fles in mijn verzameling is dus geen cacao-fles maar zeker een snuiftabakfles. Hij dateert uit ca 1825. Ik ben er erg blij mee.

Theo Zanbergen

Miskoop

Een tijd geleden zag ik op een van die verkoopsites dit glas afgebeeld. Het is en blijft lastig om een voorwerp te beoordelen vanaf zo'n foto. Zou het uit de Romeinse tijd kunnen zijn? Er gingen toch wel zachtjes allerlei alarmbelletjes bij me af. Zo van af-blijven, niet doen. Toch, ijzerenheinig bieden en ja ik had het.

Na de betaling van de penningen kwam het dan eindelijk binnen en ik schrok me rot. Veel te zwaar, slecht afgewerkt, nee dat was het dus absoluut niet. Dus maar contact opgenomen met vriend Hans voor advies. Zijn antwoord was: "*dit is een vorm van een weckpot voor sperziebonen die rond Gouderak gebruikt werd, maar ik weet het niet zeker kan ook Woubrugge zijn*". Grappig en duidelijk

E-mails naar de verkoper en ja: gelukkig kon ik het terug geven. Het liep dus met de bekende sisser af. Toch weer de les van; bij twijfel niet doen en jezelf niet beduvelen met allerlei (drog)redenen om iets wel te doen. Ik leerde m'n lesje. Oh ja, wat denk ik dat het mogelijk wel zou kunnen zijn? Zou Byzantijns of Islamitisch kunnen zijn en dan rond de 9de - 10de eeuw n. Chr.. Dat is puur een vermoeden, heb weinig om een en ander te staven.

Een bijzondere verrassing

In 2004 wagen wij de oversteek naar de Verenigde Staten. Met een huurauto verkennen we de Noord Oost kust en binnenlanden van New England. Het barst daar van de antieke malls en na 2 en halve week hadden we aardig wat melkflessen gescord. Op de laatste camping hadden we een mooie picknick tafel waar we onze melkflessen hadden uitgesteld om ze goed in te pakken voor de terugreis. De 'resort' eigenaar liep toevallig langs en zag de flessen. Er volgde een gezellig praatje.

De volgende dag zaten we aan het eind van de dag niets vermoedend voor ons huisje toen er een pick-up aan kwam rijden. Onze nieuwe buurman. Hij stapte uit z'n auto, graaide in z'n achterbak en kwam met een fles in z'n hand naar ons toe gelopen. Het was Bill Bentley, een Bottle Digger! Hij had de avond daarvoor gebeld voor een reservering. De resort eigenaar kende hem en wist dat hij een bottle digger was. Hij had hem verteld dat zijn burens, een Nederlands stel, melkflessen verzamelde.

Bill had speciaal voor ons een prachtige melkfles opgezocht en meegenomen. Een grote fles, (inh. Quart) embossed en van rossig glas. Afkomstig van OLBRYCH'S DAIRY. AMSTERDAM, NY waarschijnlijk van rond 1940.

Amsterdam was de link!

Het moge duidelijk zijn dat wij helemaal perplex stonden en we deze fles enorm koesteren.

Ruth Schippers

Elisabeth & Theo Zandbergen

Lang geleden begonnen we met het verzamelen van drinkglazen uit de 17de – 18de eeuw. Niet lang daarna kwamen er flessen bij en werden we lid van de 'club'.

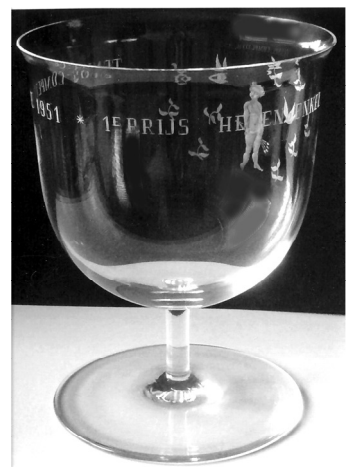
We wisten eigenlijk niets over glas noch van de geschiedenis ervan. Al lerend gingen we ook glas uit de oudheid verzamelen waarmee we ook in een vriendenclub kwamen en aan tentoonstellingen mochten deelnemen. Echt geïnfecteerd door het 'glasvirus'.

De mens heeft altijd holle voorwerpen gemaakt om vloeistoffen op te slaan. Voorwerpen uit bergkristal werden voor de elite gemaakt. Daarna glazen 'flesjes' via de kernglas-methode. Hierbij zo'n vroeg kerngevormd 'flesje', een alabastron, uit de 4de – 3de eeuw v.Chr.. Heel typerend is het blauwe glas als basismateriaal dat versierd werd met anders gekleurde glasdraden die op de marver 'ingewalst' werden. Het is maar een petit flesje, H= 7,8 cm.; ø 2,5 cm.; gewicht 31,3 gram. Herkomst: het Oostelijke Middellandse zeegebied. In die tijd heersten de Seleukiden met oa. koning Antiochus IV.

Hennie T.de Boer-de Zwart

Ik bezit een kristallen bokaal uit 1951, gemaakt in de glorie tijd van de Leerdamse glasfabriek en geheel in de kenmerkende, eenvoudige stijl van die jaren toen Andries Copier hoofd vormgeving was. Behalve een herinnering aan die tijd is het vooral een herinnering aan mijn vader, Hendrik Jan de Zwart (1911—1979) die in 1925 in dienst kwam van 'Leerdam' en achtereenvolgens hoofd van de afdeling planning, bedrijfsleider gelegenheidsglas en hoofd Public Relations werd. Hij was een hartstochtelijk fotograaf en filmer en stond korte tijd zelfs op de nominatie om een bedrijfsfilm te maken: een opdracht die Copier echter beter vond thuishoren bij Bert Haanstra. In DOF 131 (4e kwartaal 2012) is een negen pagina lang artikel aan hem gewijd. Naast dat alles was hij een enthousiast tennisspeler en de bokaal is dan ook een herinnering aan het toernooi uit 1951 waar hij de 1e prijs in de wacht sleepte in de sector 'Heren Enkel'.

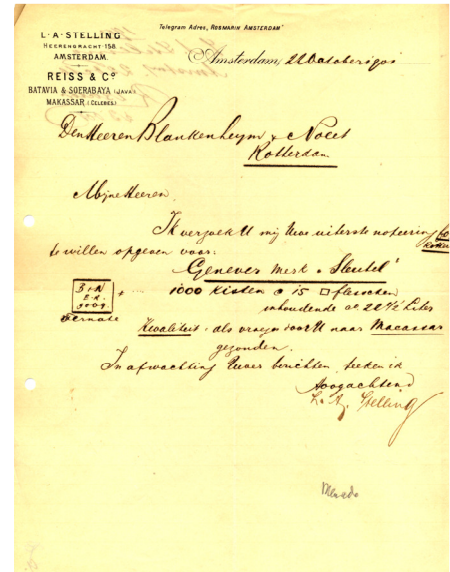
De Sleutel

Distilleerderij Blankenheym & Nolet was gevestigd aan de Rotterdamse Zalmhaven en voerde als haar belangrijkste jenevermerk 'Sleutel'. Duizenden kisten met 12 of 15 flessen gingen overzee naar Canada, Zuid-Amerika, West-Afrika en via Groot-Brittannië naar de Engelse koloniën. In 1901 bestelde een Amsterdams handelshuis voor Ternate in Nederlands-Indië duizend kisten met elk 15 vierkante flessen, 'kwaliteit als vroeger door U naar Macassar gezonden'. Laat nou op een vrijwel onleesbaar briefje onder het etiket van een kelderfles Sleutel staan: 'Macassar'.

Ton Vermeulen

Ik ben verzamelaar van steengoed, aardewerk, antiquiteiten en Chinees porcelein en... van glas!

John Verhoeven

Mijn vader schilderde in 1944, midden in de oorlog, een stilleven met vissen, flessen en een grote visnetdrijver.

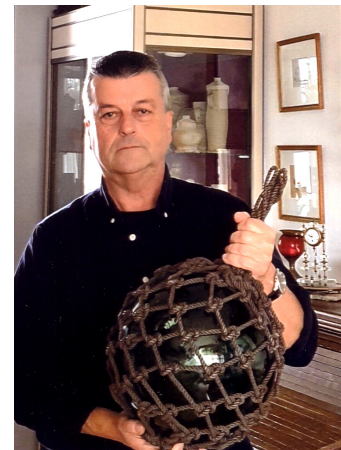
Deze bol heb ik jaren bewaard en enige tijd geleden kwam ik hem bij het opruimen weer tegen. Het net was inmiddels vergaan en toen ik dat er had afgeknipt en de bol had schoongemaakt werd ik verrast door de donkere olijfgroene kleur en de luchtballen in het mondgeblazen glas.

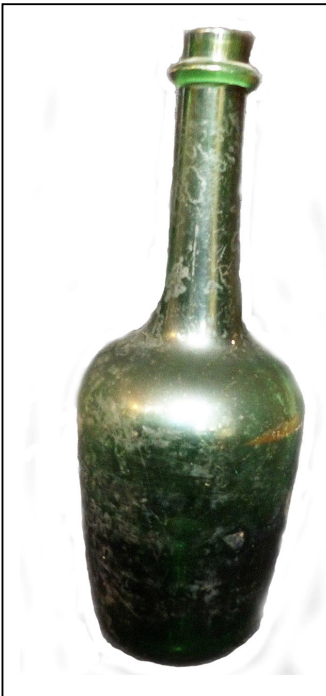
Door deze 'vondst' in eigen huis werd mijn belangstelling voor glasbollen gewekt en begon ik met verzamelen. Inmiddels heb ik meer dan 150 glasbollen en ook zeldzame z.g. 'heksenbollen' – van klein tot zeer groot.

Het verzamelen gaat nog door naar bijzondere kleuren.

Hierbij enkele beelden uit mijn verzameling

Pieter Oostlander

September 1990

Rondstruinend op de jaarlijkse vrijmarkt in Lille, zag ik (het was inmiddels al nacht) een busje, waarvan de achterdeur werd opengezet. Ik zag toen een enorme hoeveelheid oude wijnflessen, die met de halzen naar voren in rekken langs de wanden waren gestoken. De vraagprijs was 40 franc per stuk (in die tijd circa f 14,-). Ik stapte het busje binnen en scheen met de zaklantaarn over de flessenhalzen. Vrijwel alle flessen waren van rond 1880. Hier en daar zag ik echter ook wat interessantere halzen uitsteken.

Bij nadere inspectie bleken dat 18 e eeuwse calvados flessen te zijn. Nadat ik een paar van die flessen uit de rekken had getrokken, begon de koopman tegen me te schreeuwen dat ik niet mocht uitzoeken maar voor de voet weg moest pakken. Ik deed net of ik hem niet begreep en pakte gauw nog een paar flessen. Gelukkig liet de inmiddels briesende man mij wel de uitgezochte flessen voor de afgesproken prijs meenemen.

Thuis bleek 'de buit' uit vier olijfgroene calvadosflessen van circa 1740 te bestaan. Een van de vier week echter af van de andere drie. Deze fles heb ik in mijn verzameling gehouden en hij is hiernaast afgebeeld.

De fles is zwaarder en robuuster dan de anderen en grasgroen van kleur. Ook zit de glasdraad om de hals veel verder van de top af. Volgens mij is deze fles ouder dan de andere meer bekende flessen uit circa 1740. Mogelijk is hij zelfs van laat 17 eeuw.

Bas Billet

Voor mij de oudste en mooiste bierfles uit mijn collectie, als beginnend verzamelaar in de 90-er jaren voor het eerst gezien bij wijlen lid Wim Schouten. Deze fles is me altijd bijgebleven en zover mijn kennis reikt mondgeblazen in een houten mal (daar als je goed kijkt je de oneffenheden in het glas ziet alsof de mal met de hand gestoken is uit hout) Momenteel ben ik de trotse bezitter van een 3-tal van deze flessen, 1 fles is ooit via ebay gekocht van een verkoper uit voormalig Nederlands Indië wat bewijst dat Franciscus inderdaad daar bier naartoe heeft verscheept. Al mijn 3 flessen zijn verschillend in hoogte wat mijn inziens aangeeft dat ze mondgeblazen zijn, de 'kurkmonding' er later is 'opgezet' en de hals/uiteinde inderdaad bij iedere fles op verschillende hoogtes met de hand is 'afgebroken' van de blaaspijp waar daarna de monding werd aangezet.

Mijn inziens is de fles ouder dan 1890 (zoals omschreven) daar Franciscus rond 1880 de brouwerij heeft overgedaan aan zijn zoon Albertus, ikzelf denk dat de fles uit de beginperiode is en wel rond 1860 zoals ook vermeld dat deze voorzien werden van een prachtige pictorial nl het koninklijk wapen "je maintiendrai"!

Brouwerij BERGZIGT, generaties lang in handen van de Familie van den Broek. Jan van den Broek (afkomstig uit een bekende brouwersfamilie) kocht in 1814 te Heumen een stuk grond met een boerderij erop en bouwde daar Bergzigt. Zijn zoon Franciscus bouwde vanaf 1842 de erfenis van zijn vader uit tot de grootste en modernste brouwerij van Gelderland. De bloeitijd voor Bergzigt was daarmee aangebroken. Terwijl de meeste

vaderlandse bierbrouwerijen eerst in de 20e eeuw over stoom als energiebron konden beschikken, werd hier al in 1868 de eerste stoommachine geplaatst. Er waren toen acht knechten in dienst. Twee dubbele mouterijen zorgden voor de grondstof. Het bier werd vanaf 1860 afgeleverd in eigen speciale flessen en was van een zodanige kwaliteit, dat het product landelijke bekendheid genoot en het Koninklijk Wapen mocht dan ook het flesje sieren.

Het overgrote deel van de honderden brouwerijtjes in die tijd beperkte de productie tot het eigen dorp of stad, hoogstens tot de streek er omheen, maar Van den Broek leverde zijn bier door heel Nederland. Er werd zelfs geëxporteerd naar Nederlandsch-Oost Indië (Java, Soerabaia) en Hongkong. Er werden diverse biersoorten gemaakt. Het bekendst was het Nieuw Licht. Franciscus van den Broek brouwde als één van de eersten in Nederland al in 1853 het z.g. ondergistend bier. Toen heette dat nog 'Beiersch bier', tegenwoordig wordt het pils genoemd naar het Tsjechische Pilsener bier.

De brouwerij in Heumen werd rond 1880 overgenomen door Albertus van den Broek, de zoon van Franciscus. De economische malaise echter bracht ook een grote slag toe slag toe aan de brouwerijen. Toen Albertus in 1910 stief was er niet veel meer over van de eens zo bloeiende brouwerij. Zijn vrouw deed nog een vergeefse poging het tij te keren en moderniseerde de fabriek in 1911. De blokkades tijdens de Eerste Wereldoorlog, waardoor er onvoldoende brand- en grondstoffen te verkrijgen waren, legden de brouwerij lam. Dit vormde de definitieve doodsteek voor Bergzigt. Na 1920 werd er geen bier meer gebrouwen.

(Tekst overgenomen uit het artikel 'Oud Bruin' in DOF 115, 4e kwartaal 2008)

Na verkoop van mijn oude boerderij in Ottoland waren Anne en ik op zoek naar een nieuwe woning. Zo kwamen we in de zomer van 2016 een winkel woonhuis op het spoor net buiten het centrum van Breda. We parkeerden de auto en sloegen de hoek van de betreffende straat om. Na enkele tientallen meters de straat in te hebben gelopen kwamen we langs een etalageraam van een oud winkeltje dat helemaal vol hing met lampen. Een blik in de etalage deed mijn verzamelaars hart plotsklaps overslaan en ik rukte Anne mee het winkeltje in.

Wat lag daar dan in de etalage?

Wat ik gezien had was iets wat ik mij kon herinneren gezien te hebben in het binnen de club omstreden boek 'Flasche Bottle und Bouteille'. (Noot van de redacte: Dit boek is gebaseerd op de teksten, foto's en de research van Willy Van den Bossche maar ten onrechte verschenen onder een andere naam. JS) Op pagina 107 is daarin een schilderij afgebeeld van een drankwinkel waarop 17e eeuwse flessen en destilleerkolven te zien zijn. Precies zo'n destilleerkolf lag in het winkeltje in de etalage. De verkoper, al ver in de 80, had zijn lust in de winkel nog niet verloren en vroeg of hij ons kon helpen. Ik vroeg hem wat hij wist van het glas in de etalage en hij zij dat hij dat jaren zelf in huis gekoesterd had. Hij wist me nog wel te vertellen dat het een laboratoriumglas was. Toen ik hem naar de prijs vroeg gaf hij aan er 25 euro voor te willen hebben. Dit was een prijs waarbij ik mijn natuurlijke lust tot afdingen wel kon bedwingen en zo belande het fraaie stuk glaswerk in mijn collectie. Recent waren Anne en ik in het gemeentemuseum van Venlo en zagen daar in een vitrine met bodenvondsten enkele mondstukken van dergelijke retorten met een datering van 1640. Dit stemt precies overeen met de datering van het afgebeelde schilderij. Zo zien we maar dat het leven van een verzamelaar soms wonderlijke toevalligheden kent.

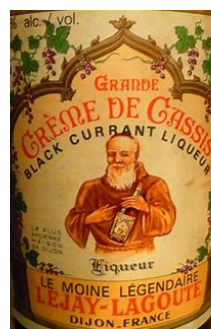
John Poot

Schenkkurken & stoppers, daar is mijn verzameling in het begin jaren 80 van de vorige eeuw mee begonnen, al snel kwamen ook de figuurlijke flessen van distillateurs zoals Lucas Bols bij, en verbazend was het hoeveel bij deze distillateur te verzamelen viel. Als vanzelf kom je dan in contact met de verzamelaarsvereniging 'De Oude Flesch' en nadat ik daarvan lid was geworden kwamen er oude flessen bij. Ik vindt het leuk maar het staat wel erg vol in huis.

Gerard Buurman

Figuur flessen zijn vaak gemaakt van andere materialen dan glas, denk maar aan de vele likeurflesjes van de firma Bols, toch lukt het af en toe een echt van glas gemaakt item te bemachtigen zoals bijgaande likeurfles van de Franse distillateur LEJAY LAGOUTE uit Dijon. De firma stamt uit 1841 en is bekend geworden van de Crème de Cassis, een drank die wereld bekend is geworden als basis voor de "Kir" (met witte wijn) en de "Kir Royal" (met champagne). De fles is een afbeelding van een monnik, veel gebruikt in de begin jaren, als je nu echter op de website gaat kijken komt er meer een duiveltje je tegemoet. Het kan verkeren.

Joop van Diessen

De fles die nooit geleverd werd

In 1993 werden mijn broer Harry en ik directeur/eigenaar van wat vanaf dat moment heette 'Catalonië GLASverpakkingen BV'. Voor het Wereldvoetbalkampioenschap in 1998 ontwikkelde de Italiaanse glasfabriek Ormevetro een serie Wereldbekerflessen in verschillende kleuren en inhouden. De Dommelsche Bierbrouwerij vond de 2 liter fles een interessante promotie verpakking en plaatste bij ons een flinke order.

Helaas is het nooit verder gekomen dan een monsterzending want de glasfabriek bleek geen rechten aan de FIFA te hebben betaald en om juridische problemen met deze internationale organisatie te voorkomen trok de brouwerij de order in.

Deze bijzondere fles staat al meer dan twintig jaar op de vloer in een hoek van de kamer. Ik kijk er nog vaak naar en denk 'Wat een doelpunt zou de Dommelsche met die fles gemaakt kunnen hebben!'

HET KRUIS

Evert Hellebrekers

De kruisiging speelt in de bijbel een belangrijke rol, zo niet de grootste.

Het is dan ook nog steeds een inspiratiebron voor kunstenaars op schilderijen en beeltenissen in kerken en huishoudens.

Bij de Katholieken hing altijd wel een kruis in één van de kamers.

Natuurlijk mag de gedachte aan muziek van de grote Bach in in deze opsomming niet ontbreken.

Daarom was ik ontroerd toen ik in het depot van het Nationaal Jenevermuseum een fles aantrof waarin de kruisiging van Christus was gemonteerd. Ook dat is voor mij het werk van een kunstenaar. Het vereist liefde en geduld om zoiets uit te beelden.

Stil zette ik de fles weg.

Ik heb een grote verzameling kelderflessen maar echt unieke exemplaren zitten er denk ik niet tussen. Toch heb ik wel een paar unieke exemplaren. Het zijn hele gewone flessen van het Jenevermuseum, maar ik heb ze door Huub Middeldorp (de kunstenaar die ook een van de 'Vriendenflessen' heeft ontworpen) laten voorzien van afbeeldingen die verband houden met mijn hobby's. Zo heb ik nu een fles met daarop mijn oudste 2 CV. Dat is er net zo een als waar ik op mijn 18^e jaar mee begon, maar die heb ik na

verloop van tijd gesloopt. Gelukkig vond ik later in Frankrijk weer precies dezelfde. Hij is uit 1954 en heeft een motortje van 9 pk. Rijdt dan ook niet harder dan 60 km/uur.

Ook heeft hij voor mij een fles voorzien van zowel Molen *de Kameel* als het Jenevermuseum.

De molen is een ander verhaal. De oorspronkelijke Kameel is gebouwd in 1715 en gesloopt in 1868. Er zijn ooit 8 van die kleinere en slankere molens geweest maar die zijn allemaal verloren gegaan. Daarom vonden we het leuk om er weer een te herbouwen naast de vijf grotere die we nog hadden. Zelf heb ik mij vooral bezig gehouden met het bijeen harken van het benodigde geld. Het ging om 2,5 miljoen en ik dacht dat in een jaartje wel bij elkaar te krijgen maar door de crisis die op dat moment (2008) uit brak werd het drie jaar hard werken. Enfin: hij staat er.

Reinier Scheeres

Het is nu ongeveer 10 jaar geleden dat ik mijn eerste aankoop deed van een antiek glas, niet wetende dat het mijn leven zo zou verrijken. Van jongs af aan ben ik al geïnteresseerd geweest in de oudheid mbt antiek gebruiksgoed. Zo verzamelde ik al oude postzegels en munten, bodemvondsten gevonden met mijn metaaldetector of zichtvondsten waaronder vele pijpenkoppen, aardewerk en skelet schedels van dieren enz enz te veel om hier op te noemen. Later heb ik ook mijn huis volgepropt met antieke meubelen. Op de één of andere manier heb ik iets met oude en antieke spullen. Maar nu naar het glas.

Op een dag in april dus ongeveer 10 jaar geleden ben ik met een goede vriend, een metaaldetector zoekmaat naar de Verzamelaarsjaarbeurs in Utrecht gegaan. Dit is de place to be als het gaat om aankopen van oude en antieke spullen, er is voor ieder wat wils. Daar aangekomen en na wat aankopen viel mijn oog op een oud wijnglas. De vraagprijs vond ik toen aan de hoge kant en ben doorgelopen. Maar toch bleef iets mij intrigeren en ben teruggegaan naar de standhouder. Na nogmaals flink onderhandelen wilde de verkoper het glas wel aan mij verkopen. Ik was geraakt door de schoonheid van dit glas. Het soda glas is vroeg 18^e eeuw en mogelijk rond 1700 vanwege de twee schijfjes onder de kelk en het uiterlijk van de voet. Het verkeerd in een perfecte conditie met lichte gebruikssporen. Het heeft een omgeslagen voetrand, veel luchtbellens, staat iets scheef op de voet en heeft diverse charmante imperfecties, uiteraard met ruw pontil onder de voet.

Vanaf die tijd heb ik mij volledig gestort op het verzamelen van oud glaswerk in het algemeen, zoals glaswerk uit de 18^e en 19^e eeuw waaronder ook vele flessen en ook geïriseerd glas en fragmenten terug tot de Romeinse periode.

Heden ten dage hou ik mij voornamelijk nog bezig met het verzamelen en bewonderen van 17^e en 18^e eeuwse glaswerk, uiteindelijk is de passie voor het glasverzamelen daar ook mee begonnen.

Het mooie aan verzamelen vind ik niet alleen het jagen op en het bezitten van fraaie objecten, maar juist ook veel lectuur om je kennis te verrijken en de museum bezoeken op zoek naar wat voor jou zo interessant is.

Voor mij is dit de complete hobby.

Chiel Fernhout

Ik ben geboren in 1944, het jaar dat een deel van Nederland bevrijd werd. Daarom heb ik met deze 'Bevrijdingsfles' maar ook met die uit 1945 een speciale band. Ik zie ze graag afgebeeld in ons tijdschrift, dat mij lief is.

Mijn nieuwste en leuke aanwinst in 2019

Philippa Kahmann

Mijn verhaal begint 24 jaar geleden.

In de Bijlmer kwam door wegwerkzaamheden een stortplaats, van Amsterdams huisvuil uit ongeveer 1700, open te liggen.

Natuurlijk zijn wij eens gaan kijken en daar vond ik onder andere een glazen puntje met blauw knopje.

Thuis gekomen ben ik in de boeken gaan snuffelen en kwam ik door het boek "Glas zonder Glans" van Harol & Henkes, op het idee dat het misschien iets met vogelkooibakjes te maken had. Mijn huis, dat het een en ander herbergt aan archeologische fragmenten, kon dit best erbij bewaren.

Ongeveer 12 jaar geleden zag ik bij een antiquair mijn glaspuntje op een compleet vogelfonteintje. En toen wist ik zeker waar mijn fragment van was. Dit complete vogelfonteintje heb ik toen gekocht. In 2010 kwam ik in het bezit van het boek "In glas verpakt" (u allen wel bekend) en las de geschiedenis van het vogelfonteintje.

Tot mijn grote verbazing zag ik deze zomer (2019) in een kringloop zaak tussendiverse rommeltjes een vogelfonteintje staan. Voor een zeer redelijke prijs werd ik de bezitter van mijn 2e vogelfonteintje met in eerste instantie in mijn achterhoofd dat daar vast wel iemand voor geïnteresseerd zou zijn.

De gebouwen van distilleerderij van Daniël Visser en Zoonen aan de Lange Haven in Schiedam stonden al een paar jaar leeg. In 1967 had zij deze locatie verlaten om elders in Schiedam verder te produceren. De tot het complex behorende pakhuizen Windau en Libau waren in 1978 verbouwd tot een achttal appartementen. Een daarvan had ik betrokken.

Ik kwam uit een andere stad en vond dat ik vragen over jenever en aanverwante zaken moest kunnen beantwoorden. Al gauw bleek dat maar weinig Schiedammers iets over hun eigen geschiedenis op dit gebied wisten. Onderdeel van mijn speurtocht was het (op kleine schaal) verzamelen van flessen.

Begin jaren tachtig.

De zondagse Vogeltjesmarkt in Antwerpen, een dag *'met af en toe een bui'*.

Een kraam met glas.

De koopvrouw wil wel verkopen. En ik wilde wel kopen: een knijpfles met zegel 'Daniël Visser & Zonen'. Helaas, wij waren het over de prijs niet eens! Toen barstte er een flinke regenbui los en ik bleef onder het afdakje van de kraam staan, om te schuilen. Zij vatte dit blijkbaar op als een ragfijn spel van koele onderhandelingsstechniek, door af te wachten tot zij over de brug kwam. Tot mijn verbazing zei zij na enige tijd dat zij mijn bod wel accepteerde. Hoe hoog dat dan was? Geen idee, en dit is misschien wel goed ook.

Mijn bijzondere 'beijdsde' flessen.

In mijn bescheiden verzameling bevinden zich een vijftal bijzondere flessen van vrij recente datum, de oudste schat ik zo'n 50 jaar oud.

Deze flessen zijn in die zin bijzonder omdat ze nooit als fles zijn gebruikt, maar als voorbeeld hebben gediend bij de vervaardiging van andere flessen.

De flessen zijn allen voorzien van een speciale behakking, in het jargon beijzing of ijsglas genoemd. Dit type behakkingen laten zich moeilijk op tekening zetten of beschrijven, om die reden maken glasfabrieken en vormenfabrikanten van dergelijke flessen gebruik om de leverbare beijzingen te visualiseren.

Curieus is dat, hoewel op alle vijf flessen dezelfde bekakkingen zijn aangebracht de daaraan gekoppelde referentienummers onderling verschillen, lang leve de uniformiteit!

Ook de Vereenigde Glasfabriek (thans O.I. Owens Illinois) had een dergelijke fles die de afnemer werd getoond om de door hem verlangde behakking te bepalen.

Was de keuze bepaald dat werd het daarmee corresponderende nummer vast gelegd om zodoende misverstanden achteraf te voorkomen.

De fles met het (oude) V.G. logo, waarvoor gebruik werd gemaakt van een zogenaamde wijdmonds melkfles, vervaardigd op een roterende machine (Roirant R.7) is de oudste van het stel.

Hieronder volgen de bijzonderheden en afbeeldingen van de genoemde flessen.

Nr.	Vormleverancier:	Kleur	Inhoud:	Sluiting:	n.voorbeelden:
1	Overmeyer Mould Company Inc. (OMCO) (B)	wit	33 cl.	Crown	23
2	Schrader Glas Formenbau. (D)	bruin	50 cl.	Schroef	23
3.	SHC (F)	wit	100 cl.	Crown	24
4.	VG (NL)	wit	100 cl.	Crown	23
5.	Nusbaumer (F)	groen	100 cl.	Schroef	6

Mijn bijzondere (en grootste) flessen

Chiel Fernhout

In mijn verzameling komen enkel grote flessen voor die veel ruimte innemen maar toch de moeite waard zijn. De hoogste (Underbergfles?) is van roodbruin glas, 100 cm. hoog met een omvang van 85cm en weegt wel 10 kilo.

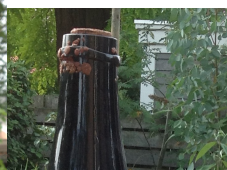
De bolle fles, hoog 75 cm omvang 135cm., kleur groen, werd aanvankelijk door een grote wijde mand omringd met grote hengsels, zeker 150 cm in doorsnee en gevuld met stro.

Helaas zat alles vol met houtworm waardoor het wellicht verstandig zou zijn geweest hem laten staan. Door gemopper hierover van de handelaar (wat moet ik met die rotzooi!) die tegelijkertijd de fles eigenlijk nog niet kwijt wilde (net binnen) heb ik hem toch maar meegenomen. Het lukte precies om de fles in de auto te wurmen.

Thuis heb met veel moeite de hele stro- en riet zooi in twee keer weggestampt in de grijze kliko. Dat kon toen nog.

In de fles werd ooit een soort pruimenlikeur gebrouwen waarvan nog een flinke laag - inclusief pruimen - aanwezig was. Dat rook zo uitnodigend dat het me moeite kostte er niet een slokje van uit te proberen. Het is zeker 25 jaar terug dat ik de fles kocht maar nog vaak wanneer ik bij deze handelaar kom vraagt hij of ik die grote fles nog bezit.

Ja dus.

Mijn bijzondere Bokmaflessen

Marijn Verhagen

Al geruime tijd verzamel ik alles van de Fa. Bokma. Met belangstelling heb ik dan ook Johan Soetens' boek 'Vierkante Flessen' gelezen en in het bijzonder het hoofdstuk met betrekking tot Bokma. Een jaar of 12 geleden kocht ik in Amerika een groene glazen Bokma fles mét glaszegel, met daarop **P. Bokma Leeuwarden**. Deze hoogst zeldzame fles had de verkoper naar zijn zeggen opgedoken in Indonesië. Op en in de fles is dan ook nog de aangroei van schelpen te zien. Ik heb de verkoper lang moeten overtuigen de fles naar Nederland op te sturen, zonder resultaat. Uiteindelijk is dat via een contact in Amerika geregeld, daar is de fles naar toegestuurd, en zo weer doorgestuurd naar mij. Verzendkosten waren uiteindelijk een veelvoud van de aanschafprijs. Die was maar \$ 18 !

De kleinere fles heb ik van een Indonesiër gekocht. De verzending ging een stuk soepeler, voor ca €30 inclusief verzenden was ik de gelukkige eigenaar. Groot was de verrassing bij uitpakken dat de fles van een kleinere inhoud is dan de fles die ik reeds in mijn bezit had.

De flessen vormen ondertussen één van de pronkstukken van mijn verzameling, die bestaat uit alles gerelateerd aan Bokma

Double Palmtree Gin

Bert Lever

In een kast heb ik een langzaam groeiende verzameling van enkele rijen jeneverflessen en -kruiken staan, allemaal van de firma A. Houtman & Co. Dat heeft te maken met mijn belangstelling voor (familie)geschiedenis. Eén van mijn voorouders was namelijk Albert Houtman (1817-1871) die in 1856 in Delfhaven een jeneverfirma begon: A. Houtman & Co. Hij verbouwde een pand aan de Voorhaven en noemde het 'De Dubbelde Palmboom'; in sluitstenen boven de deuren is de naam nog te lezen. Na zijn dood werd het pand verkocht en verhuisde het bedrijf naar Schiedam, waar in de Westfrankelandsestraat op een gevel nog steeds 'A. Houtman & Co.' te lezen is.

Wie schetst mijn verbazing toen in 2007 via eBay ineens een blankglazen Houtman-fles voor de Amerikaanse markt opdook met op het etiket de merknaam Double Palmtree Gin! Ik kocht hem. Inmiddels heb ik er vier met in varianten hetzelfde etiket. Als je het mij vraagt zijn ze van (heel) ruim na 1871. Kennelijk gebruikte A. Houtman & Co. in Amerika deze merknaam, ook toen de firma al lang niet meer in De Dubbelde Palmboom zat.

Eén van deze flessen vertelt de meeste geschiedenis. Op het etiket staat, behalve de naam, ook nog te lezen: "Beware of Imitation, the only Genuine Double Palmtree-Gin is shipped by A. Houtman & Co Schiedam. BLENDED AND BOTTLED BY SAM'L STREIT CO, Sole Agents New York". Als extra waarschuwing staat er in behakking, verdeeld over de vier zijden, ook nog op te lezen: "DOUBLE PALM TREE BOTTLE / ALL RIGHTS RESERVED / INFRINGEMENT WILL BE / PROSECUTED. Samuel Streit & Co. was eertijds een van de grootste im- en exportfirma's van New York.

En zo vertelt deze fles in zijn eentje veel over de geschiedenis van de firma A. Houtman & Co. Voor mij familiegeschiedenis.

Mijn fascinatie voor glas.

Henk Pluim

In mijn twintiger jaren werkte ik parttime voor een antiquair. Tijdens deze periode ontstond mijn interesse voor oude drinkglazen.

In het begin werd ik geboeid door glazen uit de 19e eeuw, maar daarna werd ik ook nieuwsgierig naar drinkglazen uit de 18e eeuw.

Wie hadden uit deze mooie glazen met al die verschillende vormen gedronken?

In die tijd was het vrij gebruikelijk om bij feesten je glas na consumptie direct weg te gooien, maar gelukkig is er ook veel glaswerk bewaard gebleven. Gebroken en geïriseerd glas werd later en nog steeds opgegraven. Dat geeft ons nu een kijk op het verleden.

Ik heb een stilleven gemaakt van restanten van glazen en een paar mooie flessen uit de 18e eeuw, waaronder een geslepen fopglas dat tijdens het proosten uit elkaar viel.

De restanten van dit fopglas heb ik samen gekocht met mijn dochter, die destijds museologie studeerde, in een winkeltje onder de Westertoren in Amsterdam.

Mij werd verteld dat het glas werd opgegraven tijdens de graafwerkzaamheden voor het aanleggen van de metrolijn vanuit Amsterdam CS naar Amsterdam ZuidOost. Geniet ervan!

Onze eerste fles kregen we op onze trouwdag alweer bijna 50 jaar geleden: een Blauwe Syphonfles die stond te pronken op de vensterbank. Dit is waarschijnlijk de 'duw' geweest om blauw glas te gaan verzamelen en die ons nieuwsgierig maakte om meer te weten te komen over glas. (Geschiedenis van de flessen, de toepassing, ontwerper, het materiaal glas enz.) En ook de reden om lid te worden van de 'Verzamelaars vereniging de Oude Flesch'.

Op zijn minst zijn mijn vrouw, onze zoon David en ondergetekende minimaal 30 jaar lid. Het 10jarig jubileum bij Lucas Bols in Vennep was ons eerste jubileum feest bij de vereniging. Een andere bijzondere ervaring was het schatgraven op een oude vuilnisbelt van de stad Amsterdam en bij het vliegveld van Eelde (o.a. naar oude inktflesjes). Het doet ons deugd dat het 'clubblad' nu de naam 'Glashistorisch tijdschrift' heeft gekregen en dat steeds meer bijzondere thema's worden behandeld.

De hobby 'glas' bracht ons net zoals vele anderen naar rommelmarkten, kringloopwinkels, veilinghuizen, musea en veel 2^e handsboeken winkels. De 'honger' naar meer

informatie over glas groeide en mijn bibliotheek thuis bevat zo'n 1200 boeken over glas (waaronder ook die van een aantal van onze leden) Ik ben nog steeds dankbaar dat ik via het Prins Bernard Cultuurfonds mijn hobby mocht verdiepen. (Bezocht o.a. het Corning Glas museum en de prachtige bibliotheek) We zien vol vertrouwen uit naar het volgende 50 Jarige Jubileum feest.

Mijn bijzondere fles: een voorloper van de zuigfles anno 1900.

Marjan v.d. Jagd

Dertig jaar geleden kochten we een boerderij aan de dijk in Capelle a/d IJssel. Van een dierbare vriendin kreeg ik toen dit flesje. Vanwege het koetje in het glas vond ze het een passend cadeau.

Aangezien de gemeente Capelle uitbreidingsplannen had, was de weidegrond, die bij de boerderij hoorde al jaren eerder onteigend voor de bouw van de wijk 's Gravenland en zo was boeren niet meer mogelijk op deze plek. Wel hoorden er nog twee boomgaarden bij de boerderij, waarvan we in de loop van de jaren ruim profiteerden van de opbrengst. Deze werd iedere herfst omgezet in appelmoes, jam, chutney's, stoofpeertjes, etc.

In een van die boomgaarden was ooit een sloot geweest, die, zo oordeelden wij destijds, terug moest komen. We bestelden een graafmachine en die ging aan de slag. En wat kwam er te voorschijn afgezien van een hoop rommel: een oud fornuis, heel veel scherven van wat ooit antiek aardewerk geweest moest zijn enallemaal (lege) flessen, die nog heel waren. Wijnflessen, bierflessen, medicijnflesjes, etc. Ik sprak er mijn verbazing over uit wat hier allemaal te vinden was. Wat de de kraandrijver tot de filosofische uitspraak bracht: "Ach, mevrouw uiteindelijk eindigt alles in de grond". Ik stalde de flessen uit in de keuken en ze stonden zelfs een keer tentoongesteld in het Streekmuseum voor de Krimpenerwaard in Krimpen a/d IJssel als bodemvondsten.

Zeven jaar geleden ging ik kleiner wonen en moest ik ontspullen. Ik herinnerde mij het bestaan van een verzamelclub van verpakkingsglas van een bezoek aan het Glasmuseum in Leerdam. Misschien had daar iemand belangstelling voor ze in de glasbak zouden verdwijnen. Ik bezocht een bijeenkomst om mijn licht op te steken en Joke maakte mij meteen lid en zo geniet ik nu van onze interessante bijeenkomsten en het gezelschap. Achteraf blijkt dat het groene koetjesflesje het begin was van mijn (bescheiden) glasverzameling

Zo maar een flesje.....

Annelies Wagter

Het stelt niet veel voor, mijn flesje. Maar het zijn de herinneringen die het bijzonder maken.

Harry was net lid geworden van de glasclub De Oude Flesch. Dus echt lang geleden. Er was met een paar mensen afgesproken om naar een oude vuilnisbelt te gaan. Het bleek bij de plaats De Punt te zijn. Een lange autoreis, zeker met kleine kinderen, wel 250 km.

Daar aangekomen begonnen we enthousiast te graven. Dat wil zeggen de kinderen en ik. Harry stond erbij en keek ernaar.

Hij had behoorlijk last van zijn rug.

Dus ik als een gek aan het graven.

Maar alles wat ik vond was troep.

Op eens zag ik de hals van een groen flesje. Bijna wilde ik met mijn schop woest er een mep tegen geven. Toch maar niet gedaan. Het bleek een Zara flesje te zijn.

Onze eerste opgegraven vondst!

Misschien geen geldelijke waarde maar wel een mooie herinnering.

Corinne Kooy

Op een veiling een paar maanden geleden kwam ik een aardig 11 cm hoog, geïriseerd (romeins, apothekers, parfum?) flesje tegen. In de beschrijving werd alleen het formaat en 'bodenvondst' vermeld. Ik werd een beetje hebberig door de onregelmatigheid en het mooie patina aan de voet van het flesje en besloot er digitaal op te bieden.

Voor een flinke prijs bleek ik het later te hebben verkregen.

Eenmaal thuis ontvangen bestudeerde ik het patina nog eens wat nauwkeuriger, waarbij bij mij spontaan het beeld van veelkleurige paaseitjes opkwam.

Heb ik een bijzonder flesje in handen of een voorwerp dat 'bewerkt' is? het lijkt op t laatste, maar in ieder geval staat 't goed tussen mijn andere patinaflessen....

Evert Hellebrekers

Hef het glas op De Oude Flesch!

Een kroonjaar!

En dat voor de vierde keer, dus 40 jaren het tijdschrift met ingezonden boeiende beschrijvingen over alles wat met glas te maken heeft gehad, uiteraard voorzien van vele, vele foto's. Van flessen natuurlijk, maar ook van drinkglazen, karaffen, inktpotjes en parfumsflesjes, bloembollenglazen, drinkglazen, affiches, schilderijen en over bevlogen verzamelaars.

Dit alles mogelijk gemaakt onder de bezielende redacteur Johan Soetens die zelf een groot archief heeft en veel en uitgebreid heeft geschreven in ons mooie blad.

Eigenlijk zou nu thuis zijn werkstoel versierd moeten worden maar of hij dat leuk zou vinden is zeer de vraag.

Toch....er moet geproost worden. Dus men neme een mooie flûte, vult die met gekleurde glazen knikkers voor het belletjesgevoel (je moet toch in het glas blijven) en heffe het glas.

PROOST OP DE OUDE FLESCH en, Johan, bedankt.

Ronald Ferket

Deze blikken plaat vond ik toevallig op een rommelmarkt. Eigenaardig genoeg werd er geen hoge prijs voor gevraagd en dat voor een zeldzaam iets. **Op dit moment is dit de enige plaat die bekend is.** Vermoedelijk zullen er ooit nog andere opduiken maar ik ben op dit moment de enige, trotse, bezitter. Op het einde van de negentiende eeuw beheerst F.X. De Beukelaer lange tijd De Antwerpse markt met zijn Elixir d'Anvers tot dat Jaques Neefs, begin Twintigste eeuw, een reclamecampagne start voor zijn Elixir de Kempenaar Tegen veel goedkopere prijzen. Op 1 maart 1890 wordt als beeldmerk gedeponneerd: 'Een Kempischer boer met zijn boerin gezeten aan tafel met op die tafel een fles Elixir en als achtergrond een boerderij en een dorpskerk. Neefs richt zich vooral op de gewone stadsbewoner en het plattelandspubliek en dit in tegenstelling tot De Beukelaer die zich vooral tot de stedelijke hogere burgerij richt. Een kruikje jenever 't Wit Stoopke kost in 1908 1,8 Fr. (€ 0,045) voor de Stoop van één liter. Later start Neefs een reclamecampagne voor zowel hun Elixir als voor 't Wit Stoopke met interieuraffiches.

Henk Hettinga

Ik wist wel dat tegen het eind van de Tweede Wereldoorlog de glasovens gedoofd waren en de klanten driftig op zoek waren naar flessen van welke aard dan ook om hun product af te kunnen vullen maar een bierfles als jeneverfles was nieuw voor mij. In 2013 kregen wij bericht over een zending gevulde flessen van Kon. De Kuyper die in de oorlog in Innsbruck terecht gekomen waren. Het bleek om meer dan 80 kisten te gaan, allemaal gevuld met drank in wat je een noodverpakking zou kunnen noemen.

Het meest curieus voor mij was een partij voor-oorlogse bierflessen met 'Nederl. Fabr.' in de bodem en gemaakt in de fabrieken Delft en Leerdam. Aan één zijde de etiketten De Kuyper Oude Jenever en aan de achterzijde voor wie het nog niet begrepen had de vermelding 'NOTVERPACKUNG'. Thuisgekomen constateerden we dat de jenever nog prima smaakte. Zou met bier niet het geval geweest zijn.....

Rob Faassen

Deze Nederlandse bodenvondstfles kocht ik vele jaren geleden voor € 550. Het was meteen mijn duurste uitgave voor een fles ooit. Het is een 16,5 cm hoog flesje met een inhoud van 800ML. Gemaakt omstreeks 1660 in de regio Schleswig-Holstein, Duitsland. Hierbij één foto in buitenlicht en één in kunstlicht gemaakt.

Elke oude Flesch was ooit een nieuwe!

Ieneke en Coos van Deursen

Voor ons 40 jarige jubileumblad werd namens de redactie aan alle leden van onze vereniging gevraagd om uit de eigen collectie het mooiste exemplaar te fotograferen en er een klein artikeltje over te schrijven. Omdat Ieneke en ik, eerlijk gezegd, maar weinig van die topstukken verzameld hebben, heb ik besloten van het gevraagde pad af te wijken. Tijdens een bezoek aan het Corning Museum of Glass in 2010 heb ik de verleiding niet kunnen weerstaan om in de enorme glasboetiek 2 exemplaren uit te kiezen: een exemplaar voor Ieneke die een groot liefhebster is van bloemen, planten en tuinieren en een voor mijzelf. Voor haar viel mij keuze op een vaas uit de collectie 'Meadow Line' van Robert Held, een Canadese glaskunstenaar. Het vrolijke bloemenmotief aan de buitenzijde (voor en achter) en de ovale vorm waren de beslissende factoren. Voor mijzelf kocht ik de rood-paarse fles, slank van vorm met ronde schouders en een hals met een kraagje van geel glas. Gemaakt door Nick Kekic eveneens ene Canadees. Van beide exemplaren zie je hier een foto.

Deze exemplaren waren in 2010 nieuw en (als we ze niet breken worden ze vanzelf ooit ook eens 'oud'.)

Overigens kon ik ze niet in mijn bagage meenemen. Ze werden door Corning opgestuurd, elk apart in een kartonnen doos opgevuld met chips en beide dozen weer in een grote om-doos die eveneens met chips was opgevuld. 'Zo moet je glas versturen' zei men mij. En u ziet ze zijn onbeschadigd aangekomen.

Mijn bijzondere toilettafel flacons,

Antoinette Berg

Twintig jaar geleden kocht mijn man een moederdag cadeau voor mij bij een antiquair in Bodegraven: drie Art-Deco flacons van helder kristal met een fascinerende zwarte email decoratie. Ik plaatste ze op de plank tussen de collectie bijzondere flessen en andere glazen voorwerpen die ik in de loop der tijd in binnen- en buitenland verzameld had. Tien jaar geleden vond mijn echtgenoot tijdens een zakenreis dat naar San José (Calif.) een karafje in dezelfde stijl en bracht dat mee naar huis.

Wie schetst mijn verbazing toen ik vijf jaar geleden, struinend over de Rotterdamse zaterdagmarkt een poeder'doos' in dezelfde stijl ontdekte, met het poederdonsje er nog in! De flacons hebben nooit op mijn toilettafel gestaan maar inmiddels vormen deze vijf glasobjecten een vertrouwd beeld in onze woonkamer. Waar en door wie zouden ze gemaakt zijn?

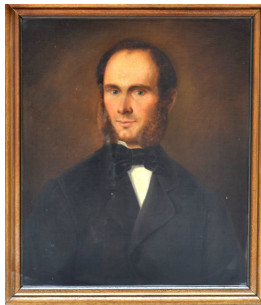
EN DAN DIT NOG.....

meer bijzondere flessen

Tijdens de recente openings ceremonieën in Nieuw Buinen maakte ik kennis met Henk Brans, wiens nieuwste aanwinsten op gebied van oud gebruiksglas de aanleiding vormden voor de tentoonstelling in het Keramisch Museum Goedewagen. Hij is een fervent speurder naar historische flessen en potjes, zowel daadwerkelijk met de schop als op internet. Onlangs bezocht hij maar weer eens de kringloopwinkel in Stadskanaal, 40 kilometer Noorderlijk van Nieuw Buinen, en trof daar deze 18e eeuwse voorraadfles aan. Prijs € 1,00. U leest het goed. De komma staat niet verkeerd. Proficiat, Henk. Wij zouden toch eens wat vaker naar Stadskanaal moeten gaan.

Verder werd het Keramisch museum verrast met een portret van J.H. Thöne, de man die in 1838 de eerste glasoven in Nieuw Buinen bouwde. Het werd aangeboden door diens achter-achter kleinzoon, Paul Thöne, die op zijn beurt weer zijn zoon Werner had meegebracht.

Echter, voor de meest bijzondere en bizarre fles moeten we in gedachten naar Londen waar op Trafalgar Square van de vier enorme sokkels één nooit het ruitersstandbeeld te dragen heeft gekregen waarvoor het in 1841 ooit was ontworpen: dat van King William IV, opvolger van zijn broer zijn broer George III. Willam regeerde slechts kort, van 1830 tot 1837 en na zijn dood was er geen geld beschikbaar om het ontwerp uit te voeren. Voor meer dan 150 jaar werd er geharreward over een bestemming van wat in Engeland wordt aangeduid als 'The Fourth Plinth'. In 2003 werd Trafalgar Square overgedragen aan de Burgemeester van Londen en vanaf 2007 wordt het oppervlak van de 'Plinth' gebruikt voor het tentoonstellen van moderne sculpturen. In 2010 maakte de Nigeriaan Yinka

Shonibare een gigantische glazen fles van 4,7 meter lang en met een doosnede van 2,8 meter. Daarbinnen bouwde hij een replica van de 'Victory', Nelson's vlaggeschip tijdens de slag bij Trafalgar en sloot die af met een enorme kurk.

Van mei 2010 tot januari 2012 was de fles daar te zien en die werd in die tijd de lieveling van het publiek. Uit vrees dat een rijke Koreaan dit symbool van Engelse trots zou verwerven doneerden particulieren 264.000 Pond en enkele kunstinstellingen 100.000. De fles is nu onderdeel van de vaste collectie van het National Maritime Museum in Greenwich, Londen. Ik denk dat we kunnen spreken van de grootste fles ter wereld en waarschijnlijk ook de duurste. Een mooi voorbeeld om deze reeks van bijzondere flessen mee af te sluiten.

COLOFON

Redactie;

Johan Soetens, jsoetens@hetnet.nl

Willem van Traa, wvantraa@xs4all.nl

Coos van Deursen,

coosvandeursen@planet.nl

Verzamelaarsvereniging

“De Oude Flesch”

Opgericht 6 juni 1979

Voorzitter;

Willem van Traa, wvantraa@xs4all.nl

Secretaris;

John Poot, secretariaat@deoudeflesch.org

Penningmeester, vice-voorzitter;

Klaas Prins, klaasprins43@gmail.com

website beheer en 2^e secretaris;

Ton Vermeulen, tonvermeulen@fluitschip.nl

Beheerder bibliotheek;

Henk Hettinga, henk@jenevermuseum.nl

Lidmaatschap € 45.- per jaar.

Huisgenoten € 10.-

Giro 4142725 t.n.v. “De Oude Flesch”,

IBAN: NL90INGB0004142725

BIC: INGBNL2A

Schansbosch 11, Linschoten

Voor alle verdere informatie

website: www.deoudeflesch.nl

<https://www.facebook.com/oudeflesch>

INHOUD

4. Hoe het begon..

6. Lustrum vieringen en excursies

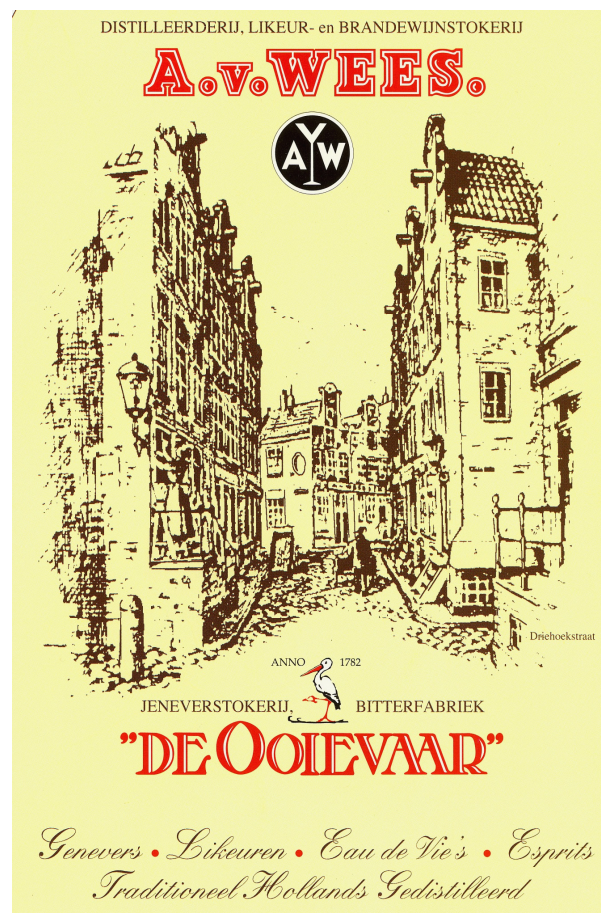
13. Hulde aan de standbezetting in
Utrecht

14. Index artikelen de eerste 30 jaar

17. Index artikelen in kleur

22. Wat andere bladen overnamen

27. Mijn bijzondere fles, glas of vaas

BRANDERIJ 'DE TWEELINGH'

NOTARIS

NOTARIS Jeneverspecialiteiten.
Pure bekoring.

Geen 18, geen alcohol. Geniet, maar drink met mate.

HET VERHAAL VAN ONZE SPECIALE BLEND

Graandistillaten en gelagerde granen-eau-de-vie. Sinds 1691 stookt de familie Nolet in Schiedam jenever met karakter. Die stook je niet zomaar, die stook je met passie en geduld. Het geduld dat Carel Jr. en Bob Nolet, de elfde generatie, hadden bij het creëren van KETEL 1 Matuur. Onder toezend oog van vader Carel Nolet Sr. stookten zij samen met de meesterstoker van KETEL 1 deze ambachtelijke jenever. De nieuwe trots in een lange en rijke historie.

De kern is een speciale blend van hout gelagerde granen-eau-de-vie, jeneverbessen en kruiden. Die krijgt alle tijd om in fusten van eikenhout tot volle wasdom te komen.

Het resultaat proeft u terug in de gerijpte graanjenever die zich KETEL 1 Matuur mag noemen. Eigenzinnig van karakter en daarom niet onbeperkt leverbaar.

KETEL 1
Jenever

EEN VERHAAL APART
KETEL1.NL

OLD SCHIEDAM
ORIGINAL MALT & RYE GENEVER

JENEVER MUSEUM
museum & proeverij

DE GEKROONDE BRANDERSKETEL
brandenrij & slijterij